

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Ozljede u
Republici Hrvatskoj

Zagreb, 2019.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

OZLJEDE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zagreb, 2019.

Izdavač: HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Rockefellerova 7, 10 000 Zagreb
www.hzjz.hr

Ravnatelj: Doc. dr. sc. Krunoslav Capak, prim. dr. med.

Glavni urednik: Ivana Brkić Biloš, dr. med. spec. epidemiologije

Autori: Ivana Brkić Biloš, dr. med. spec. epidemiologije
Petra Čukelj, mag. psih.

Suradnici: dr. sc. Marijan Erceg, dr. med.
Tanja Ćorić, dr. med.
Sandra Mihel, dr. med.
doc. dr. sc. Ranko Stevanović, prim. dr. med.
doc. dr. sc. Tomislav Benjak, dr. med.
Petar Novak
Davor Bilić, dipl.sanit.ing.
Gordan Sarajlić, dr. med.
Natalia Jadrijević, dr.med.
Vinka Marinković

ISBN 978-953-7031-89-3
CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u
Zagrebu pod brojem 001037146

Zagreb, 2019.

Molimo da se prilikom korištenja podataka navede izvor

SADRŽAJ

UVOD	1
OZLJEDE - VELIČINA PROBLEMA U SVIJETU	3
OZLJEDE - ZNAČAJAN JAVNOZDRAVSTVENI PROBLEM U HRVATSKOJ	8
POKAZATELJI MORTALITETA	8
Usporedba mortaliteta od ozljeda u Hrvatskoj u odnosu na druge europske države	22
POKAZATELJI MORBIDITETA	27
Bolnički morbiditet	27
Broj dana bolničkog liječenja i prosječna dužina liječenja od ozljeda	28
Izvanbolnički morbiditet	39
OZLJEDE KAO UZROK INVALIDITETA	41
IZVOR PODATAKA I LITERATURA	43

UVOD

Ozljede predstavljaju važan javnozdravstveni problem u Hrvatskoj i svijetu zbog visokog udjela u ukupnoj smrtnosti i pobolu. Pod ozljedama se podrazumijeva čitav niz dijagnostičkih entiteta koji su prema Medicinskoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema – X. revizija, svrstani u dvije skupine:

- skupina IXX. *Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka* (S00 - T98)
- skupina XX. *Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta* (V01 - Y98)

U skupini „*Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta*“ ozljede su svrstane prema mehanizmu nastanka, odnosno vanjskom uzroku. U području javnog zdravstva najviše se koristi ova podjela u svrhu praćenja, izrade, provedbe i evaluacije preventivnih programa. Ozljede se dalje dijele na dvije glavne podskupine: *nenamjerne ozljede* - ozljede nastale u prometu, padovi, trovanja, opekline, utapanja i drugo, te na *namjerne ozljede* - ozljede nastale uslijed samoozljeđivanja, nasilja, terorizma i ratova. U skupini XX. *Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka* ozljede su svrstane u dijagnostičke podskupine prema naravi ozljeda. Uobičajeni engleski izrazi u stručnoj i znanstvenoj literaturi za tjelesne ozljede kao i za vanjske uzroke ozljeda su: „*injuries*“ (ukupne ozljede), „*unintentional injuries*“ (nenamjerne ozljede) i „*intentional injuries*“ ili „*violence*“ (namjerne ozljede ili nasilje). Rjeđe se koristi prethodno dugo primjenjivani izraz „*accidents*“ (nesreće) jer se želi naglasiti da ozljede nisu neizbježivi, već nasuprot tome, preventabilni događaji. U Hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj literaturi često se koriste izrazi: „nesreće“ za ukupne ozljede ili samo za nenamjerne ozljede, te „nasilne smrti“ za mortalitet od ukupnih ozljeda.

U publikaciji "*Ozljede u Republici Hrvatskoj*" prikazan je mortalitet i morbiditet od ozljeda u Hrvatskoj po spolu, dobi i geografskoj distribuciji. Osim toga, publikacija sadrži i kratki dio u kojem su prikazani osnovni pokazatelji veličine problema u svijetu u svrhu usporedbe i boljeg razumijevanja važnosti ozljeda.

Za analizu pojedinih vanjskih uzroka ozljeda kao i naravi ozljeda korištene su troznakovne kategorije prema Medicinskoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema, X revizija. Epidemiološka analiza napravljena je na temelju podataka mortalitetne statistike Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, podataka o bolničkom i izvanbolničkom morbiditetu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (baza podataka bolnički liječenih pacijenata, baze podataka utvrđenih bolesti i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i u djelatnosti hitne medicine) te podataka Registra osoba s invaliditetom. Za usporedbu s drugim državama Europe korištene su baze podataka Svjetske zdravstvene organizacije - *European Health for all (HFA) database* i *European mortality database* iz prosinca 2018.

godine. Podaci su prikazani kao opće, dobno i spolno specifične i dobno-standardizirane stope, te postotni udio u morbiditetu i mortalitetu. Stope mortaliteta i morbiditeta od ozljeda za 2017. godinu, kao i stope mortaliteta i morbiditeta od ozljeda kroz desetogodišnje razdoblje izračunate su na procjenu stanovništva sredinom godine prema podacima Državnog zavoda za statistiku. Dobna standardizacija mortaliteta od ozljeda u 2017. godini za županije izračunata je na standardnu populaciju dobivenu upotrebom popisa stanovništva Hrvatske iz 2011. godine.

Podaci prikazani u ovoj publikaciji namijenjeni su zdravstvenim djelatnicima i drugim stručnjacima koji rade na području istraživanja i prevencije ozljeda kao i svima onima koji su uključeni u organizaciju zdravstvene zaštite kao i u postupak donošenja, provedbe i evaluacije preventivnih programa na ovom području (slika 1).

Slika 1.

Podaci o ozljedama – ključ prevencije

Izvor: "Injuries in the European Union", 2008-2010

OZLJEDE – VELIČINA PROBLEMA U SVIJETU

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije u svijetu godišnje zbog svih ozljeda (nenamjernih i namjernih) smrtno strada 4,9 milijuna ljudi s udjelom od 8,6% u ukupnoj smrtnosti. To je 50% više od umrlih zbog posljedica HIV infekcije i tuberkuloze zajedno. Od ozljeda umire 2/3 osoba muškog spola i 1/3 osoba ženskog spola. Vodeći su uzrok smrti u djece i mladih u dobi od 5 do 29 godina starosti. Ozljede zbog svog visokog udjela u smrtnosti i pobolu predstavljaju ozbiljan javnozdravstveni problem, posebno izražen u srednje i slabo gospodarski razvijenim državama svijeta. Vodeći uzroci mortaliteta zbog ozljeda su prometne nesreće (30%), samoubojstva (18%) i padovi (16%) (slika 1).

U mnogim razvijenim državama svijeta posljednjih se godina bilježi smanjenje smrtnosti od ozljeda kao posljedica primjene preventivnih programa. Ukoliko se nastave dosadašnji trendovi, prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije, cestovne prometne nesreće i samoubojstva u 2045. godini zauzet će niža mjesta na ljestvici mortaliteta u odnosu na 2016. godinu, dok će padovi zauzeti više mjesto. Procjenjuje se da bi prometne nesreće mogle pasti s 9. na 10. mjesto vodećih uzroka smrti, samoubojstva s 15. na 19., dok bi padovi s trenutnog 20. mjesta došli na 16. mjesto. (tablica 1).

Prema rezultatima istraživanja „*Globalno opterećenje bolestima (2018.)*“ vodeći uzrok opterećenja ozljedama izraženo pokazateljem: „DALYs“ (disability-adjusted life years - prilagođene godine života s dizabilitetom) su prometne nesreće (30%), a slijede padovi (14%) te samoubojstva (13%) (slika 2). Pokazatelj „DALY“ uključuje godine izgubljenog života (YLL eng. years of life lost) i godine života s dizabilitetom (YLDs, eng. years lived with disability). Ovaj pokazatelj se koristi, osim za procjenu opterećenja ozljedama i u istraživanjima učinkovitosti (*cost-effectiveness*) određenih intervencija u prevenciji ozljeda uključujući i mjere planiranja u zdravstvu.

U Europi (Europska regija SZO-a) godišnje od ozljeda smrtno strada oko 530.000 osoba s udjelom od 5,7% u ukupnoj smrtnosti te udjelom od 10% u ukupnom opterećenju bolestima izraženo pokazateljem „DALYs“. Ozljede su u Europi vodeći uzrok smrti u dobnoj skupini 5-49 godina. Stope smrtnosti od ozljeda u Europskoj regiji više su kod muškog spola, rastu s dobi, pa su najviše u starijoj dobnoj skupini (tablica 2).

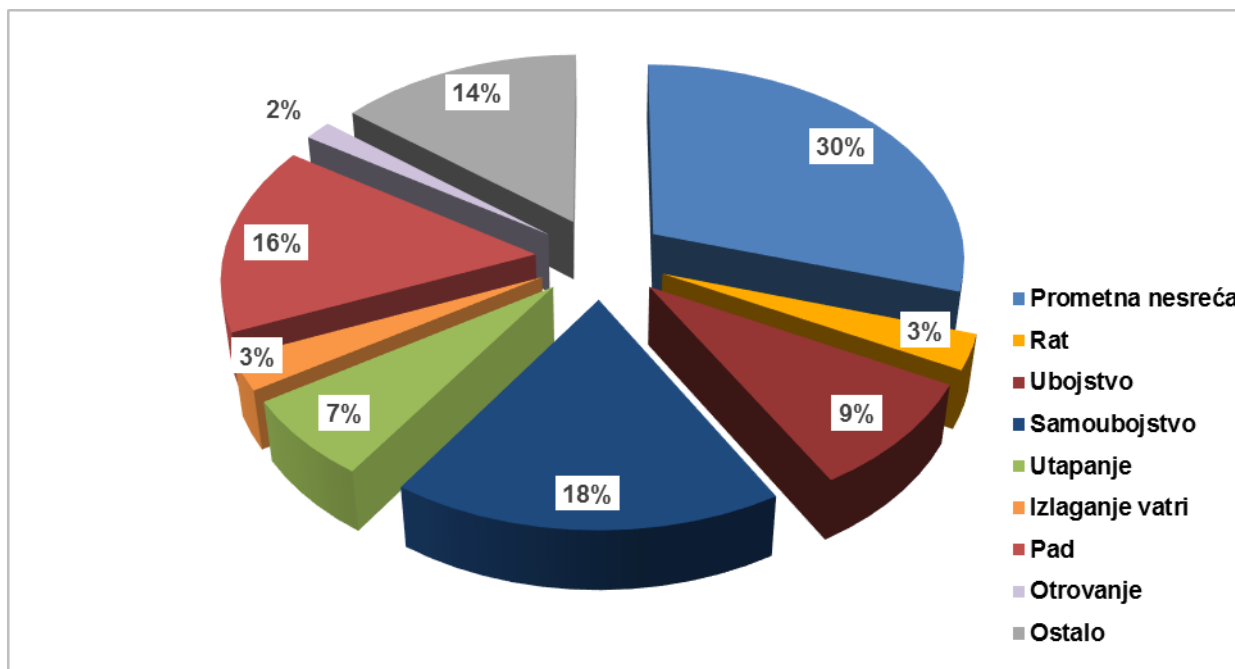
Prema podacima *Globalnog izvješća o stanju sigurnosti u cestovnom prometu* izdanog u 2018. godini u svijetu je zbog cestovnih prometnih nesreća smrtno stradalo 1,35 milijuna ljudi dok ih je 50 milijuna ozlijeđeno. Najviše je osoba (93%) stradalo u slabo i srednje gospodarski razvijenim državama svijeta. Stope smrtnosti u slabo razvijenim zemljama tri puta su veće (27,5/100.000) od onih u razvijenim državama (prosječno 8,3/100.000). Ukoliko se analiziraju pojedine regije Svjetske zdravstvene organizacije, najviše stope smrtnosti od cestovnih

prometnih nesreća imaju države Afričke regije (prosjeak: 26,6/100.000), dok su najniže stope zabilježene u Europskoj regiji (9,3/100 000) (slika 3). U Europskoj regiji bilježe se velike razlike u stopama smrtnosti od cestovnih prometnih nesreća između gospodarski slabo razvijenih država koje imaju tri puta veće stope smrtnosti u odnosu na razvijene države. U pojedinim državama, kao što su primjerice Nizozemska, Norveška, Švedska, Švicarska i Ujedinjeno Kraljevstvo posljednjih su godina napravljena velika ulaganja u području prevencije što je vidljivo i u stopama smrtnosti od cestovnih prometnih nesreća koje su među najnižima u svijetu. Hrvatska se sa stopom 8,1/100.000 nalazi ispod prosjeka Europske regije, ali ima tri puta višu stopu u odnosu na Švedsku i Švicarsku. S obzirom da su cestovne prometne nesreće jedan od vodećih uzroka prijevremene smrtnosti u svijetu, Generalna skupština Ujedinjenih naroda usvojila je rezoluciju kojom se razdoblje 2011.- 2020. proglašava *Desetljećem akcije za sigurnost cestovnog prometa*, a glavni cilj je kroz ulaganja u prevenciju smanjiti smrtnost za 50%, što se poklapa s ciljem održivog razvoja 3.6 prema kojem je potrebno smanjiti broj smrtno stradalih i ozlijeđenih u prometnim nesrećama za 50% do 2020. godine.

Padovi su drugi vodeći uzrok smrti od nenamjernih ozljeda u svijetu iza prometnih nesreća. Procjenjuje se da u svijetu godišnje 424.000 osoba smrtno strada zbog pada, od toga 80% u slabo i srednje gospodarski razvijenim državama. U svim regijama svijeta (podjela prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji) najviše stope smrtnosti su u starijoj dobi (65 i više godina). Osobe muškog spola u slabo i srednje gospodarski razvijenim državama Europe imaju više stope smrtnosti zbog padova u odnosu na žene.

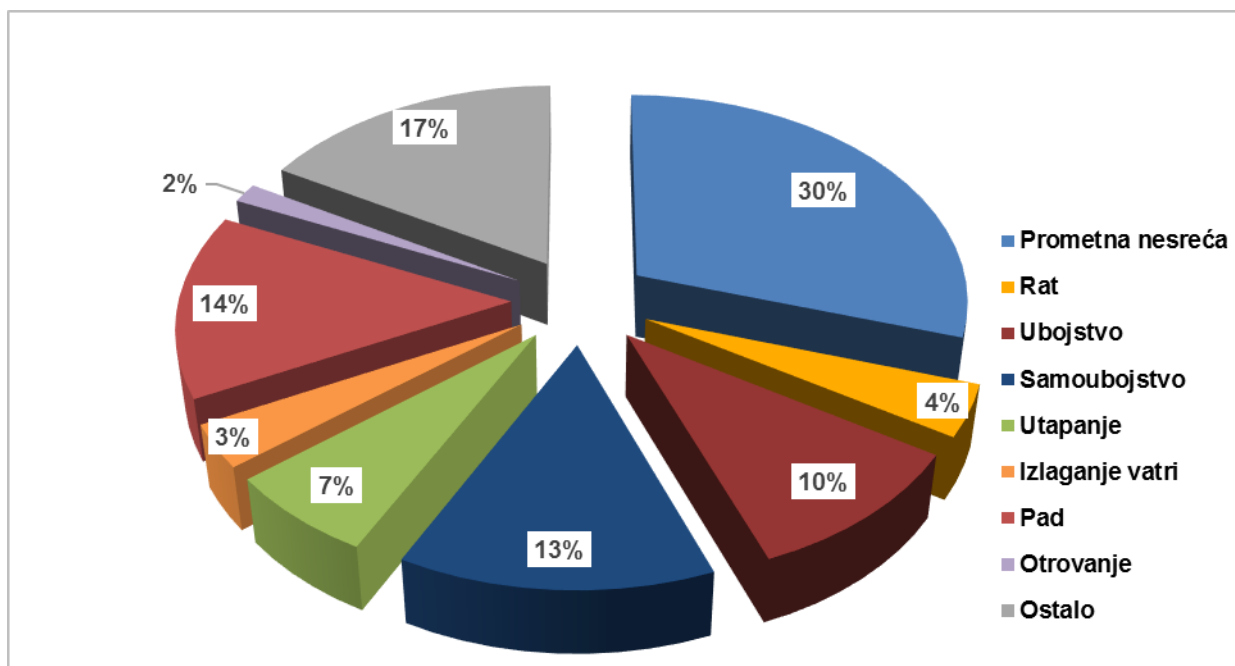
Obzirom da je kvalitetno prikupljanje podataka o okolnostima nastanka ozljeda ključno za njihovu prevenciju, posljednjih godina se radi na unaprjeđenju sustava praćenja ozljeda u Europi putem prikupljanja podataka iz hitnih bolničkih prijema te podataka stacionarnog bolničkog liječenja. Ovaj se sustav posljednjih godina intenzivno razvija u državama Europske unije kroz više projekata financiranih od strane Europske komisije poznatih pod nazivom IDB (Injury Data Base), JAMIE i BRIDGE Health. Prema podacima izvješća Injury Data Base (IDB-a) većina ozljeda se događa kod kuće, a najčešće su im izloženi djeca i starije osobe. Ozljede povezane sa sportom kao i ozljede zbog padova u starijoj populaciji pokazuju rast posljednjih godina. U cilju unaprjeđenja dijagnostike, liječenja i rehabilitacije ozlijeđenih osoba sukladno suvremenim smjernicama u pojedinim državama se uspostavljaju i razvijaju trauma registri. Trauma registar Njemačke (TraumaRegister DGU®) predstavlja primjer dobre prakse za analizu pokazatelja kvalitete zbrinjavanja te unaprjeđenje liječenja osoba s težim ozljedama. Podaci se unose putem web aplikacije iz bolnica u Njemačkoj, ali i iz bolnica drugih država (Slovenija, Švicarska, Austrija, Nizozemska, Finska, Belgija, Luksemburg i Ujedinjeni Arapski Emirati).

Slika 1.
Smrtnost od ozljeda u svijetu 2017. godine, vanjski uzroci (udio)

Izvor: Global burden of disease, 2017

Slika 2.
Opterećenje ozljedama (DALYs) u svijetu 2017. godine, vanjski uzroci (udio)

Izvor: Global burden of disease, 2017

Tablica 1.

Vodeći uzroci smrti u svijetu 2016. godine i procjena za 2045. godinu

Vodeći uzroci smrti u svijetu	
2016.	2045.
1. Ishemijska bolest srca	1. Ishemijska bolest srca
2. Cerebrovaskularne bolesti	2. Cerebrovaskularne bolesti
3. Infekcije donjih dišnih puteva	3. Kronična opstruktivna bolest srca
4. Kronična opstruktivna bolest pluća	4. Alzheimerova bolest i druge demencije
5. Infekcije probavnog sustava	5. Infekcije donjih dišnih puteva
6. HIV/AIDS	6. Šećerna bolest
7. Rak traheje, bronha i pluća	7. Rak traheje, bronha i pluća
8. Šećerna bolest	8. Nefritis i nefroza
9. Cestovne prometne nesreće ↘	9. Ciroza jetre
10. Hipertenzivna bolest srca	10. Cestovne prometne nesreće
11. Prijevremeno rođeni i mala porođajna težina	11. Hipertenzivna bolest srca
12. Ciroza jetre	12. Rak jetre
13. Tuberkuloza	13. Rak debelog crijeva
14. Nefritis i nefroza	14. Rak želuca
15. Samoubojstva ↘	15. Infekcije probavnog sustava
16. Rak jetre	16. Padovi
17. Rak želuca	17. Rak dojke
18. Asfiksija i trauma pri rođenju	18. Tuberkuloza
19. Rak debelog crijeva	19. Samoubojstva
20. Padovi ↗	20. Rak prostate

Izvor: World health organization (2018). Projections of mortality and causes of death, 2017-2060. Dostupno na WHO web stranici http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/projections/en/.

Tablica 2.

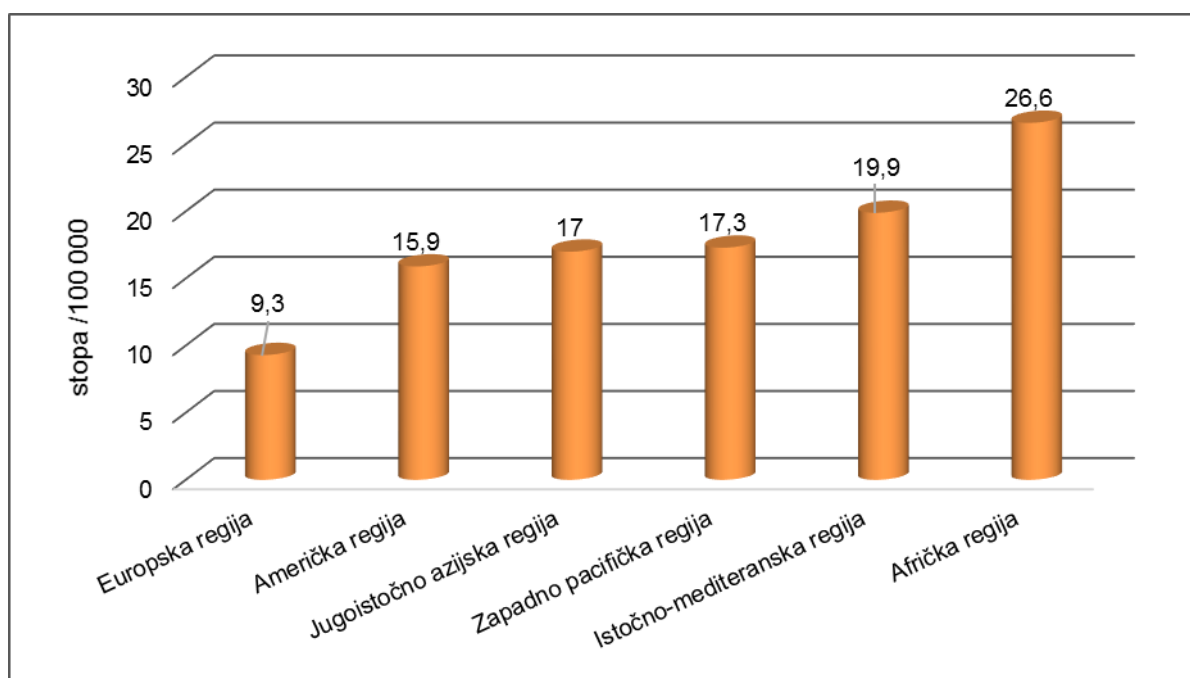
Stope smrtnosti od ozljeda u Europskoj regiji prema spolu, stopa / 100.000, 2015.

Stope smrtnosti zbog ozljeda /100.000		
Dobne skupine	MUŠKI	ŽENSKI
0-4	17,0	13,1
5-14	12,0	6,5
15-29	65,3	15,5
30-49	93,3	20,1
50-69	107,7	28,4
70+	194,4	128,3

Izvor podataka: *Injuries: a call for public health action in Europe, An update using the 2015 WHO global health estimates*

Slika 3.

Stopa smrtnosti od cestovnih prometnih nesreća u pojedinim regijama Svjetske zdravstvene organizacije, 2016. godine

Izvor podataka: *Global status report on road safety 2018, SZO*

OZLJEDE – ZNAČAJAN JAVNOZDRAVSTVENI PROBLEM U HRVATSKOJ

POKAZATELJI MORTALITETA

U posljednjem desetogodišnjem razdoblju (2008. - 2017.) ukupne ozljede (V01-Y98) nalaze se na trećem ili četvrtom mjestu vodećih uzroka smrtnosti u Hrvatskoj. Stope smrtnosti od ozljeda u oba spola ukupno osciliraju u zadnjem desetogodišnjem razdoblju u rasponu od 65,0/100.000 do 70,0/100.000, a uočava se blagi trend rasta stopa smrtnosti od ozljeda u osoba ženskog spola. Stope smrtnosti od ozljeda u osoba muškog spola u blagom su padu i kreću se u rasponu od 97,0/100.000 (2008.) do 79,0/100.000 (2014.) (slika 1).

U 2017. godini ozljede se nalaze na četvrtom mjestu ljestvice smrtnosti iza bolesti srca i krvnih žila (23.504), novotvorina (13.964) i bolesti dišnog sustava (3.139) s ukupno 2.694 umrlih i udjelom od 5,0% u ukupnoj smrtnosti (slika 2).

Od ozljeda umire više osoba muškog spola (60%) u odnosu na osobe ženskog spola (40%) (slika 3). Stope smrtnosti od ozljeda rastu s dobi i u svim analiziranim dobnim skupinama: 0-19, 20-39, 40-64 i 65 i više godina, veće su u muškaraca (slika 4). Dok je opća stopa smrtnosti od ozljeda u 2017. godini iznosila 65,3/100.000 (M: 81,8/100.000; Ž: 49,9/100.000), u dobi iznad 65 godine stopa je bila znatno viša: 193,0/100.000 (M: 224,3/100.000; Ž: 171,9/100.000).

Važnost ozljeda kao jednog od vodećih javnozdravstvenih problema je u tome što su one vodeći uzrok smrti u djece i mladih osoba. U 2017. godini vodeći su uzrok smrti u dobi do 39 godina u oba spola ukupno, u muškaraca do 49 godina, a u žena od 10 do 29 godina starosti. Ukoliko se analizira rang ljestvica vodećih skupina bolesti u mortalitetu po desetogodišnjim dobnim skupinama (0-9, 10-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-69, 70 i više godina), ozljede se i u osoba muškog i ženskog spola nalaze među pet vodećih uzroka (osim kod žena starijih od 70 godina), pri čemu su ozljede u osoba muškog spola u dobi 10-39 godina vodeći uzrok smrti, dok su kod osoba ženskog spola vodeći uzrok smrti u dobi 20-29 godina (tablica 1, 2 i 3). S obzirom na pokazatelj prijevremenog mortaliteta - broj potencijalno izgubljenih godina života (do 75 g.), ozljede se nalaze na trećem mjestu (34.821) iza novotvorina (88.663) i bolesti srca i krvnih žila (57.852). Međutim, najveći broj izgubljenih godina života po osobi je uslijed ozljeda 23,8 (tablica 4).

Vodeći vanjski uzroci smrti od ozljeda u 2017. godini su padovi (27%), samoubojstva (24%) i prometne nesreće (15%), a zatim slijede otrovanja (4%) te gušenja (3%) (slika 5, tablica 5). Dinamika kretanja dobnog specifičnih stopa razlikuje se ovisno o vanjskom uzroku, spolu i dobi. Analizom dobnog specifičnih stopa smrtnosti od ozljeda prema vanjskom uzroku u oba spola ukupno uočava se sljedeće: djeca (0-19 godina) i mlađe osobe (20-39 godina) najviše umiru

zbog prometnih nesreća, osobe srednje dobi (40-64 g.) umiru najviše uslijed samoubojstava, dok je u starijih osoba (65 i više g.) pad vodeći vanjski uzrok smrti sa značajno višom stopom smrtnosti u odnosu na ostale uzroke (slika 6). U osoba muškog spola raspodjela vodećih vanjskih uzroka smrti od ozljeda po analiziranim dobnim skupinama slična je kao i u oba spola ukupno. Stope smrtnosti za vodeće vanjske uzroke ozljeda (padovi, samoubojstva, prometne nesreće) u osoba muškog spola više su u odnosu na ženski spol u svim prikazanim dobnim skupinama, osim u najstarijoj dobi (65+) gdje su stope smrtnosti zbog padova nešto niže (70,2/100.000) u odnosu na žene (84,2/100.000) (slika 7 i 8).

Analizom dobnog specifičnog stopa smrtnosti od ozljeda prema vanjskom uzroku u djece 0-19 godina (oba spola ukupno) uočava se sljedeće: u svim analiziranim petogodišnjim dobnim skupinama, osim u skupini 0-4, stope smrtnosti su najviše za prometne nesreće. Stope smrtnosti za dva vodeća vanjska uzroka ozljeda u djece (prometne nesreće i samoubojstva) su najviše u najstarijoj dobnj skupini (15-19 godina), dok su stope za treći vodeći uzrok, ubojstva, najviše u najmlađoj dobnj skupini (slika 9).

U zadnjem desetogodišnjem razdoblju došlo je do pada stopa smrtnosti od ozljeda kod djece. Tako je stopa smrtnosti od ozljeda u dobi 0-19 godina (ukupno oba spola) bila 9,1/100.000 (2008.) dok je 2017. godine stopa iznosila 7,3/100.000. Jedan od razloga za ukupno smanjenje opće stope smrtnosti od ozljeda je smanjenje stopa smrtnosti od prometnih nesreća u navedenom razdoblju.

Dobno-standardizirana stopa smrtnosti od ukupnih ozljeda (V01-Y98) za Hrvatsku u 2017. godini (oba spola) iznosila je 58,8/100.000. Najmanje dobno-standardizirane stope smrtnosti zabilježene su u Gradu Zagrebu (44,5/100.000), Dubrovačko-neretvanskoj (45,9/100.000) i u Istarskoj županiji (51,7/100.000) dok najviše stope imaju Virovitičko-podravsko (83,8/100.000), Ličko-senjska (82,2/100.000) te Vukovarsko-srijemska županija (80,5/100.000) (slika 10).

Dobno-standardizirana stopa smrtnosti od padova (W00-W19) za Hrvatsku u 2017. godini (oba spola) iznosila je 14,5/100.000. Najmanje dobno-standardizirane stope smrtnosti zabilježene su u Gradu Zagrebu (8,6/100.000), Šibensko-kninskoj (9,0/100.000) i Dubrovačko-neretvanskoj županiji (9,2/100.000) dok najviše stope imaju Vukovarsko-srijemska (29,6/100.000), Primorsko-goranska (23,4/100.000) te Virovitičko-podravsko županija (21,4/100.000) (slika 11).

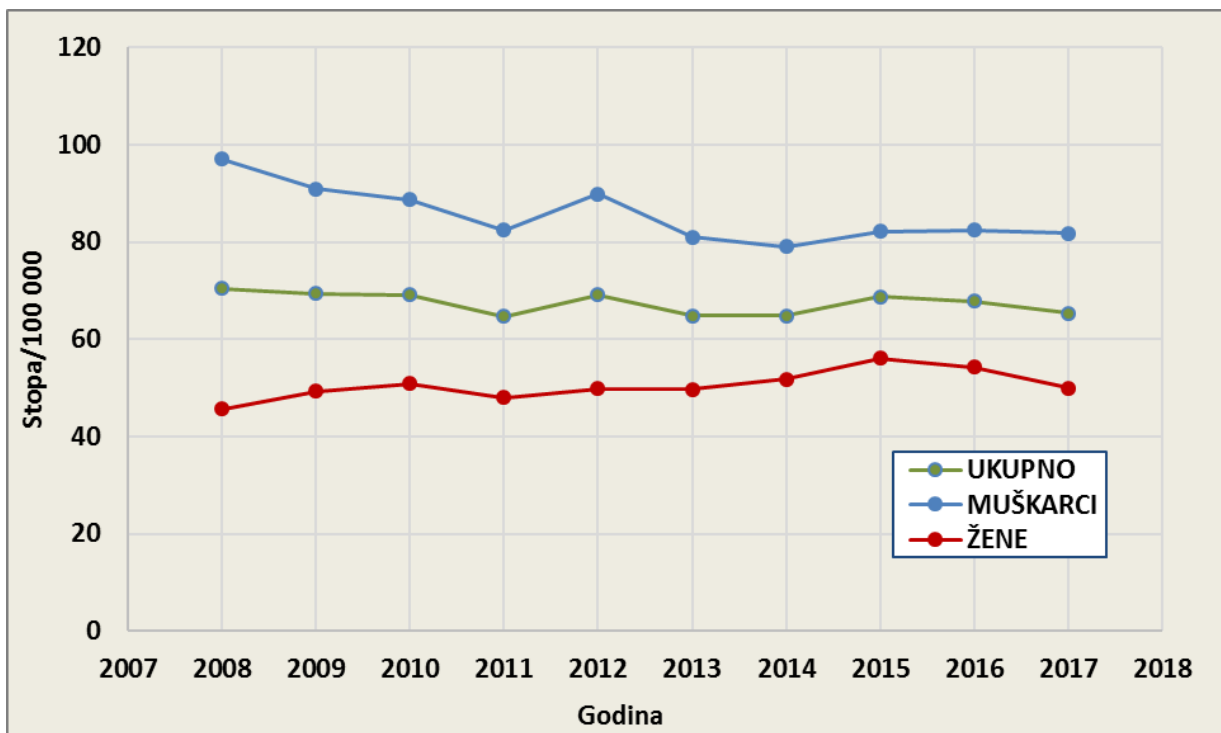
Dobno-standardizirana stopa smrtnosti od prometnih nesreća (V01-V99) za Hrvatsku u 2017. godini (oba spola) iznosila je 9,5/100.000. Najmanje dobno-standardizirane stope smrtnosti zabilježene su u Gradu Zagrebu (4,8/100.000), Sisačko-moslavačkoj (7,4/100.000) i Varaždinskoj županiji (7,6/100.000), dok su najviše stope zabilježene u Virovitičko-podravskoj (14,5/100.000), Vukovarsko-srijemskoj (14,5/100.000) te u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (14,5/100.000) (slika 12).

Dobno-standardizirana stopa smrtnosti od samoubojstava za Hrvatsku u 2017. godini (oba spola) iznosila je 14,7/100.000. Najmanje dobno-standardizirane stope smrtnosti zabilježene su u Splitsko-dalmatinskoj (9,0/100.000), Brodsko-posavskoj (9,2/100.000) i u Požeško-slavonskoj županiji (10,7/100.000) dok najviše stope imaju Koprivničko-križevačka (31,4/100.000), Krapinsko-zagorska (30,3/100.000) te Bjelovarsko-bilogorska županija (28,1/100.000).

Općenito, županije priobalnog dijela Hrvatske imaju niže stope smrtnosti zbog samoubojstava u odnosu na pojedine županije kontinentalnog dijela Hrvatske (slika 13).

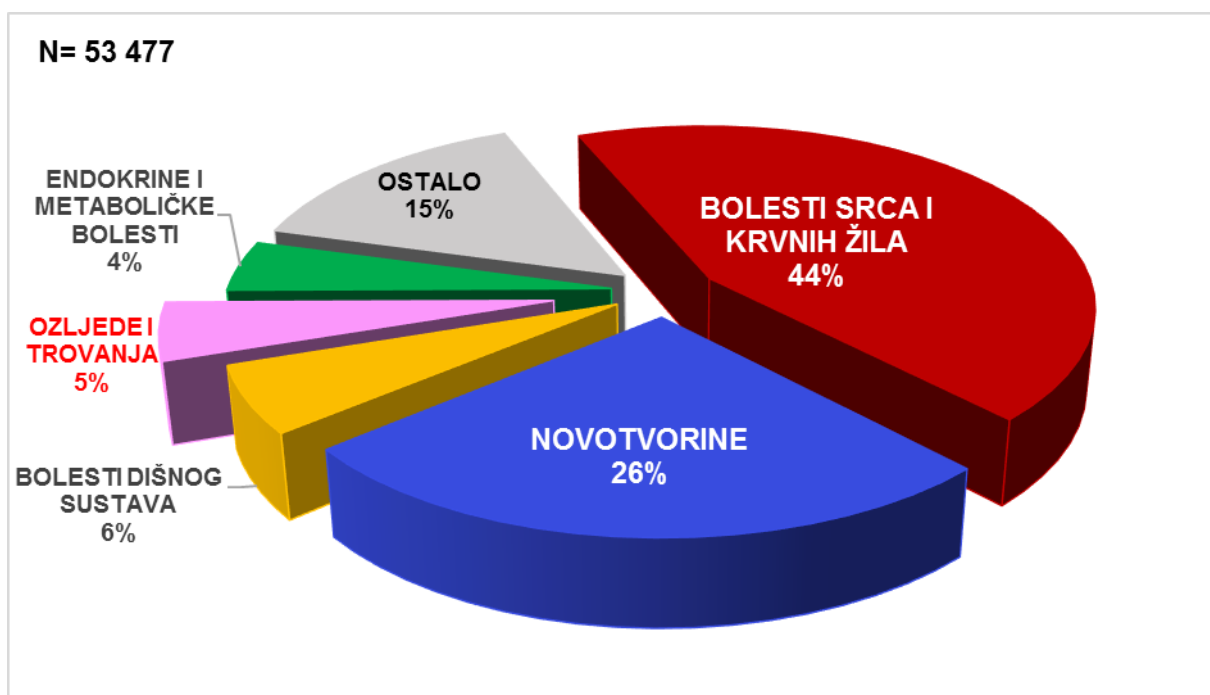
Ukoliko se analiziraju najčešće somatske dijagnostičke podskupine prema vodećim vanjskim uzrocima smrti od ozljeda, u padovima je najviše zastupljena podskupina S70-S79 (ozljede kuka i bedra), u prometnim nesrećama podskupina T00-T07 (ozljede koje zahvaćaju više dijelova tijela), a u samoubojstvima podskupina T66-T78 (ostali nespecificirani učinci i vanjski uzroci). Unutar ove podskupine (T66-T78) nalazi se šifra T71 koja se odnosi na asfiksiju (tablica 6).

Slika 1.
Stope smrtnosti od ozljeda (V01-Y98) u Hrvatskoj u razdoblju 2008. - 2017. godine

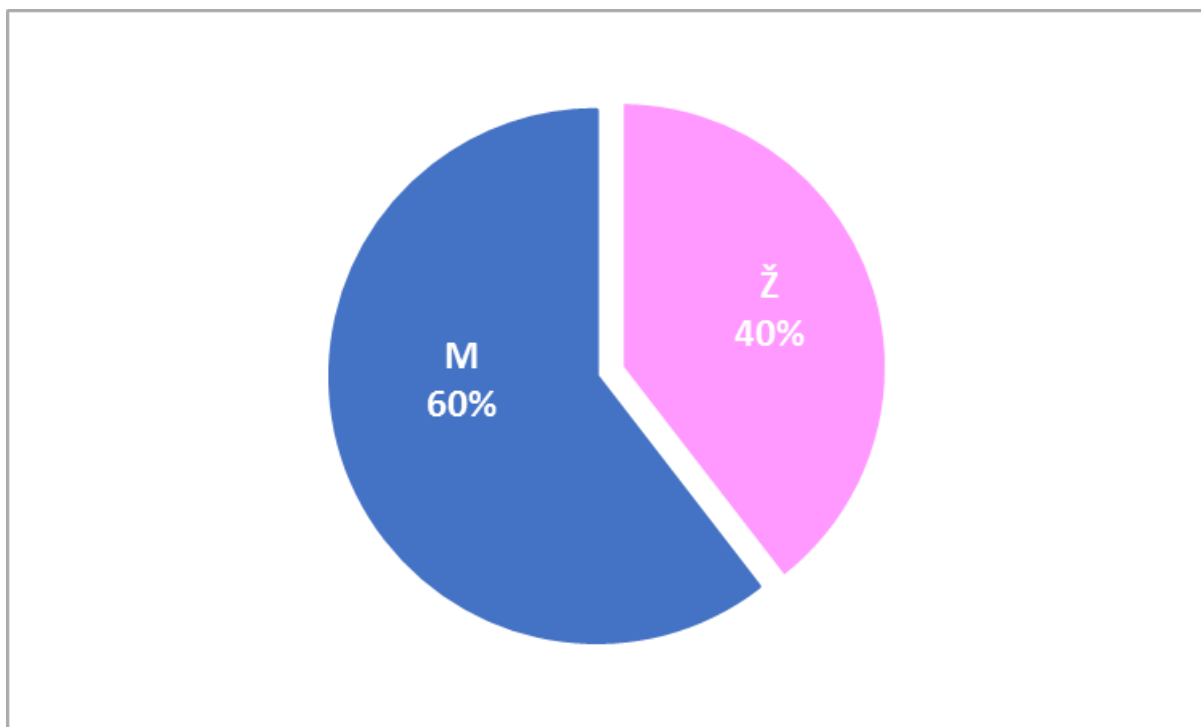

* Stope su izračunate na procjenu stanovništva (podaci DZS-a sredinom godine)

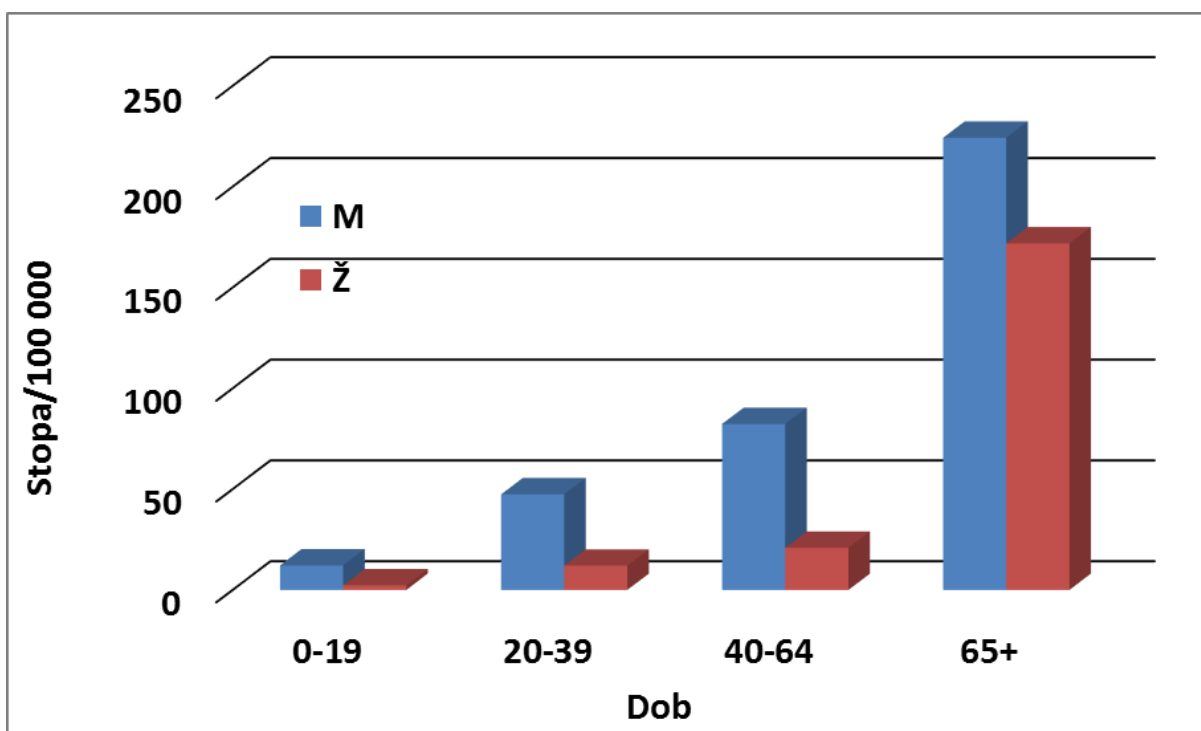
Slika 2.
Umrli u Hrvatskoj 2017. godine, vodeće skupine bolesti, ukupno

Slika 3.
Umri od ozljeda (V01-Y98) u Hrvatskoj 2017. godine po spolu

Slika 4.
Umri od ozljeda (V01-Y98) u Hrvatskoj 2017. godine po spolu i dobnim skupinama

Tablica 1.

Vodeće skupine bolesti i broj umrlih u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, ukupno

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	P00-P99 75	S00-T98 41	S00-T98 142	S00-T98 173	C00-D48 372	C00-D48 1.529	C00-D48 3.664	I00-I99 19.665
2.	Q00-Q99 67	C00-D48 14	C00-D48 39	C00-D48 98	I00-I99 246	I00-I99 988	I00-I99 2.536	C00-D48 8.230
3.	S00-T98 19	G00-G99 8	G00-G99 11	I00-I99 56	S00-T98 207	S00-T98 344	K00-K93 513	J00-J99 2.670
4.	C00-D48 18	Q00-Q99 7	Q00-Q99 11	K00-K93 18	K00-K93 92	K00-K93 301	S00-T98 376	E00-E99 1.975
5.	R00-R99 9	E00-E99 3	I00-I99 9	G00-G99 12	G00-G99 31	J00-J99 89	J00-J99 342	S00-T98 1.388

Skupine bolesti (troznakovne kategorije) prema MKB-10:

- A00 - B99** Zarazne i parazitarne bolesti
- C00 - D48** Novotvorine
- D50 - D89** Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava
- E00 - E99** Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma
- F00 - F99** Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja
- G00 - G99** Bolesti živčanog sustava
- H00 - H59** Bolesti oka i očnih adneksa
- H60 - H95** Bolesti uha i mastoidnog nastavka
- I00 - I99** Bolesti cirkulacijskog sustava
- J00 - J99** Bolesti dišnog sustava
- K00 - K93** Bolesti probavnog sustava
- L00 - L99** Bolesti kože i potkožnog tkiva
- M00 - M99** Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva
- N00 - N99** Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa
- O00 - O99** Trudnoća, porođaj i babinje
- P00 - P99** Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju
- Q00 - Q99** Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti
- R00 - R99** Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo
- S00 - T98** Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka
- V00 - Y98** Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta
- Z00 - Z99** Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom

Napomena: broj umrlih od S00-T98 jednak je broju umrlih od V01-Y98

Tablica 2.

Vodeće skupine bolesti i broj umrlih u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, muškarci

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	P00-P99 49	S00-T98 35	S00-T98 121	S00-T98 132	I00-I99 208	C00-D48 900	C00-D48 2.380	I00-I99 7.270
2.	Q00-Q99 38	G00-G99 6	C00-D48 24	C00-D48 49	C00-D48 180	I00-I99 775	I00-I99 1.782	C00-D48 4.406
3.	S00-T98 16	C00-D48 6	Q00-Q99 6	I00-I99 45	S00-T98 170	S00-T98 263	K00-K93 357	J00-J99 1.358
4.	C00-D48 7	Q00-Q99 4	G00-G99 5	K00-K93 16	K00-K93 73	K00-K93 247	S00-T98 279	E00-E99 698
5.	R00-R99 7	A, E, K, R 1	I00-I99 5	R, F 10	F00-F99 22	E00-E99 58	J00-J99 243	S00-T98 609

Napomena: skupine bolesti prema MKB-10 označene su u legendi Tablice 1, broj umrlih od S00-T98 jednak je broju umrlih od V01-Y98

Tablica 3.

Vodeće skupine bolesti i broj umrlih u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, žene

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	Q00-Q99 29	C00-D48 8	S00-T98 21	C00-D48 49	C00-D48 192	C00-D48 629	C00-D48 1.284	I00-I99 12.395
2.	P00-P99 26	S00-T98 6	C00-D48 15	S00-T98 41	I00-I99 38	I00-I99 213	I00-I99 754	C00-D48 3.824
3.	C00-D48 11	Q00-Q99 3	G00-G99 6	I00-I99 11	S00-T98 37	S00-T98 81	K00-K93 156	J00-J99 1.312
4.	J00-J99 5	E00-E99 2	Q00-Q99 5	G00-G99 6	K00-K93 19	K00-K93 54	E00-E99 107	E00-E99 1.277
5.	G00-G99 4	G00-G99 2	I00-I99 4	E, J, K, M 2	E00-E99 15	G00-G99 33	S00-T98 97	N00-N99 868

Napomena: skupine bolesti prema MKB-10 označene su u legendi Tablice 1, broj umrlih od S00-T98 jednak je broju umrlih od V01-Y98

Tablica 4.

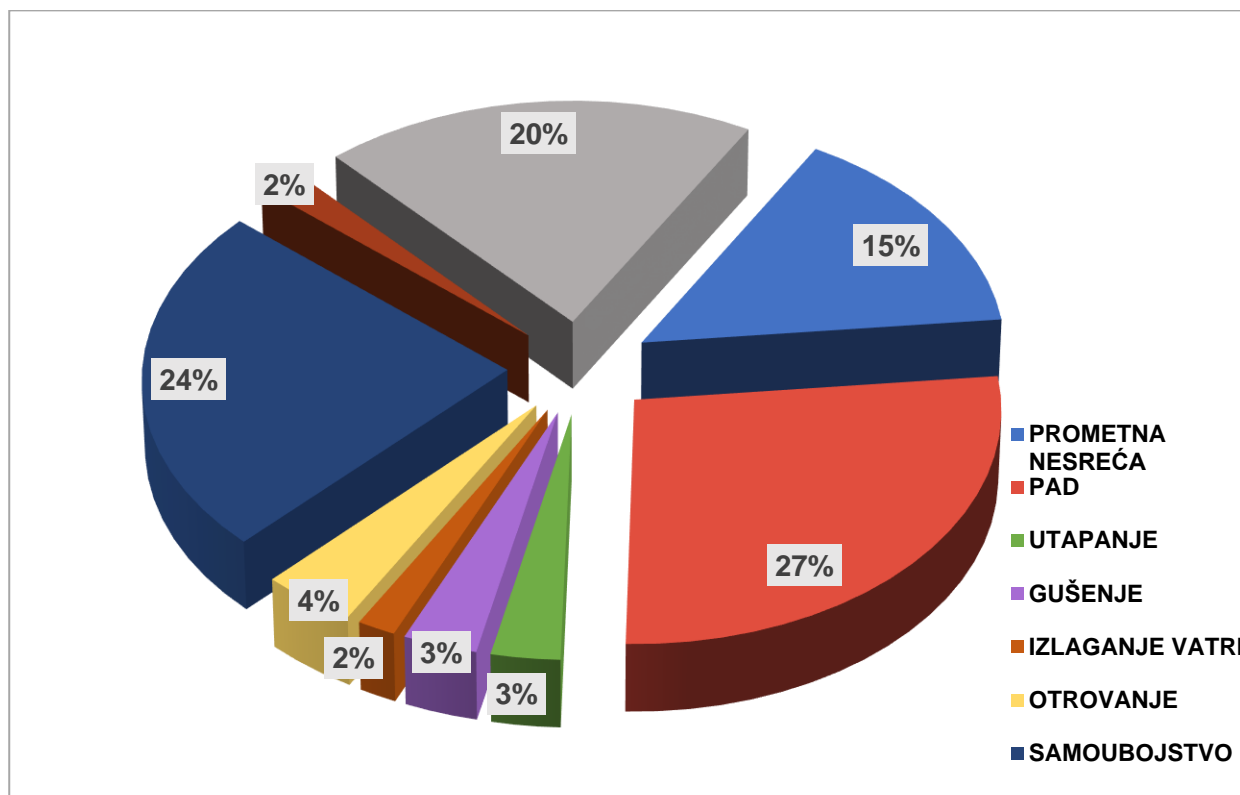
Potencijalno izgubljene godine života (do 75 g.) za vodeće skupine bolesti na ljestvici mortaliteta u Hrvatskoj u 2017. godini

Skupina bolesti	Broj umrlih	Stopa /100.000	Izgubljene godine života
Kardiovaskularne bolesti			
Ukupno	23.504	569,3	57.852
Muškarci	10.086	506,7	43.013
Žene	13.418	628,7	14.840
Novotvorine			
Ukupno	13.964	338,6	88.663
Muškarci	7.952	399,5	52.371
Žene	6.012	281,7	36.292
Bolesti dišnog sustava			
Ukupno	3.139	76,1	6.640
Muškarci	1.687	84,8	4.640
Žene	1.452	68,0	2.000
Ozljede			
Ukupno	2.694	65,3	34.821
Muškarci	1.629	81,8	27.961
Žene	1.065	49,9	6.860
Bolesti probavnog sustava			
Ukupno	2.255	54,7	15.210
Muškarci	1.287	64,7	11.650
Žene	968	45,4	3.560

Napomena: stope su izračunate na procjenu stanovništva sredinom 2017.

Slika 5.

Vanjski uzroci mortaliteta u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

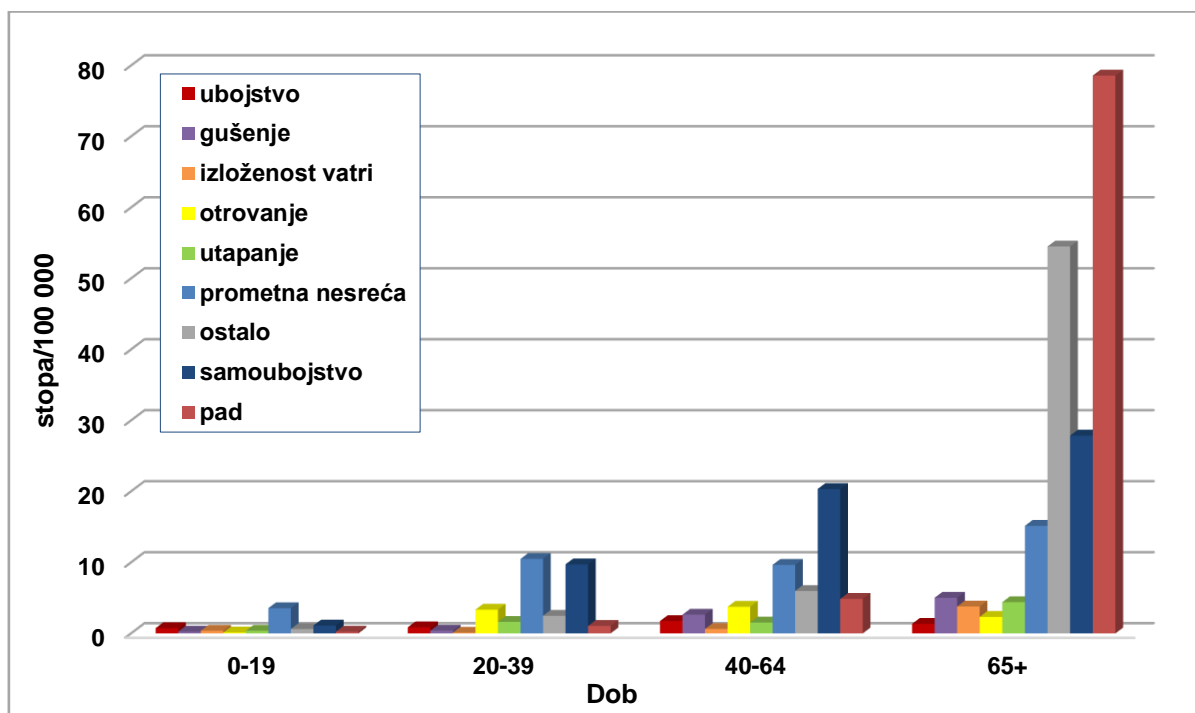
Tablica 5.

Pet vodećih vanjskih uzroka mortaliteta u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

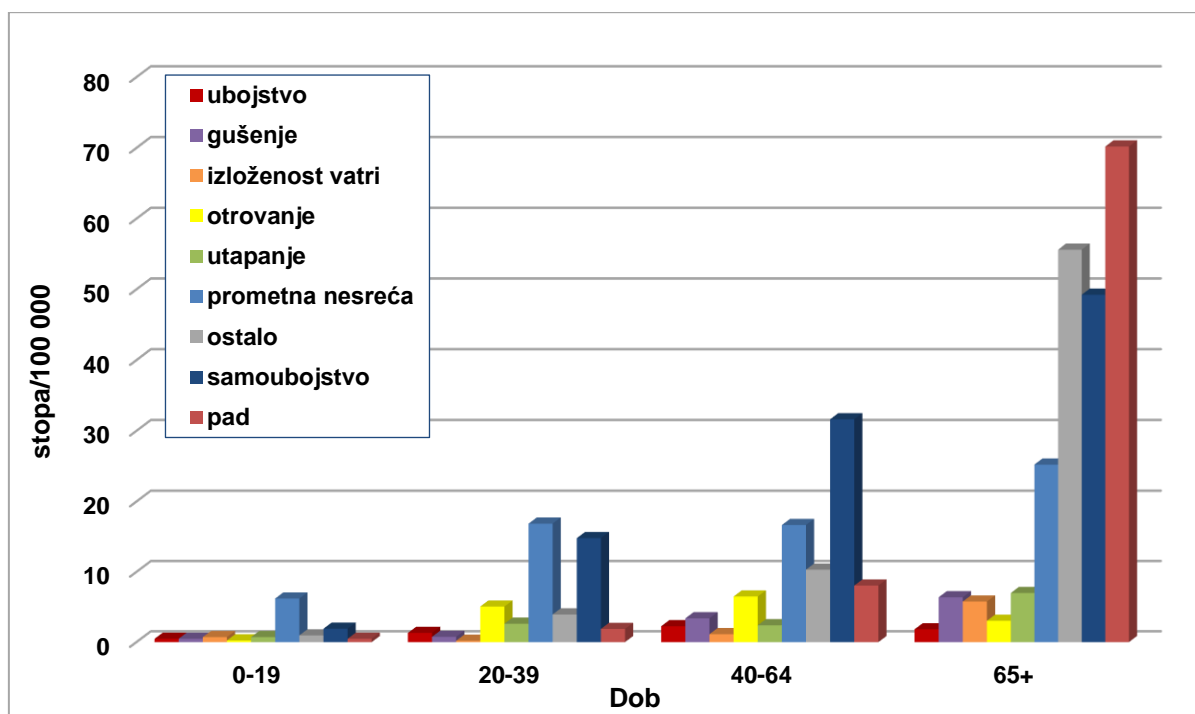
Vanjski uzroci	Apsolutni broj	Udio u ozljedama	Stopa /100 000*
Padovi (W00-W19)	726	26,9	17,6
Samoubojstva (X60-X84, Y87.0)	635	23,6	15,4
Prometne nesreće (V01-V99)	404	15,0	9,8
Otrovanje (X40-X49)	109	4,0	2,6
Gušenje (W75-W84)	85	3,2	2,1
Ostali uzroci	735	27,3	17,8
Ukupne ozljede (V01-Y98)	2.694	100	65,3

*Stopa je izračunata na procjenu stanovništva DZS-a sredinom 2017. godine

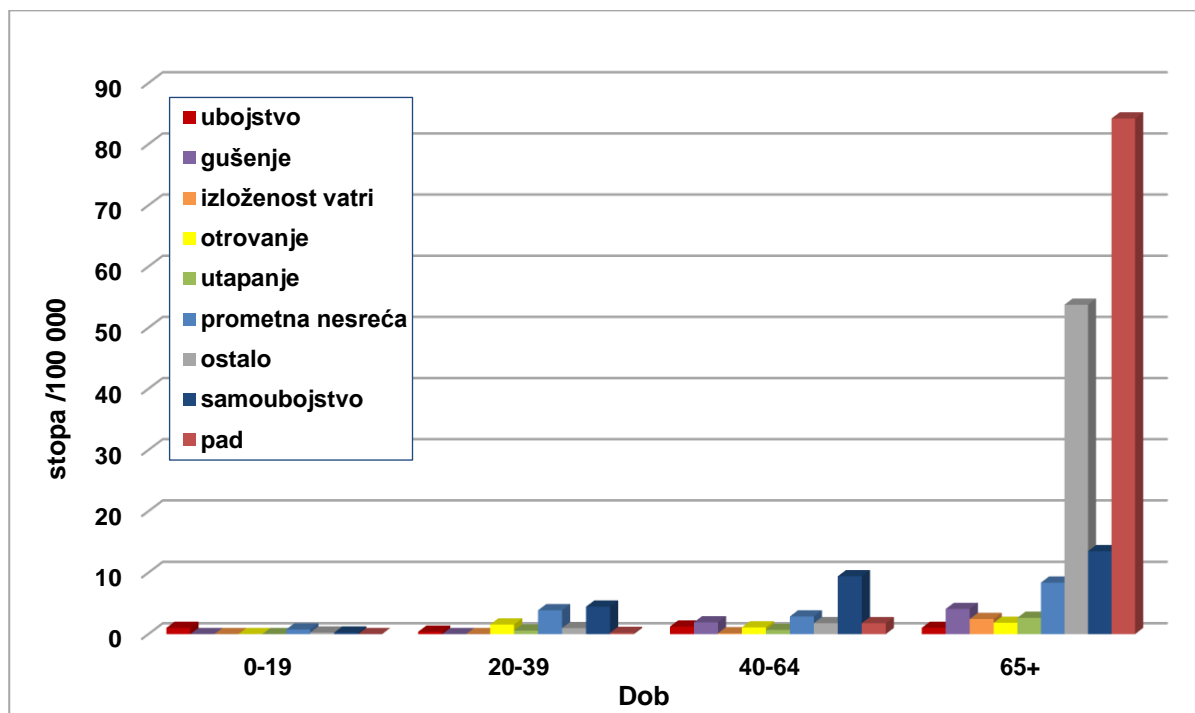
Slika 6.
Vanjski uzroci mortaliteta u Hrvatskoj 2017. godine po dobi, ukupno

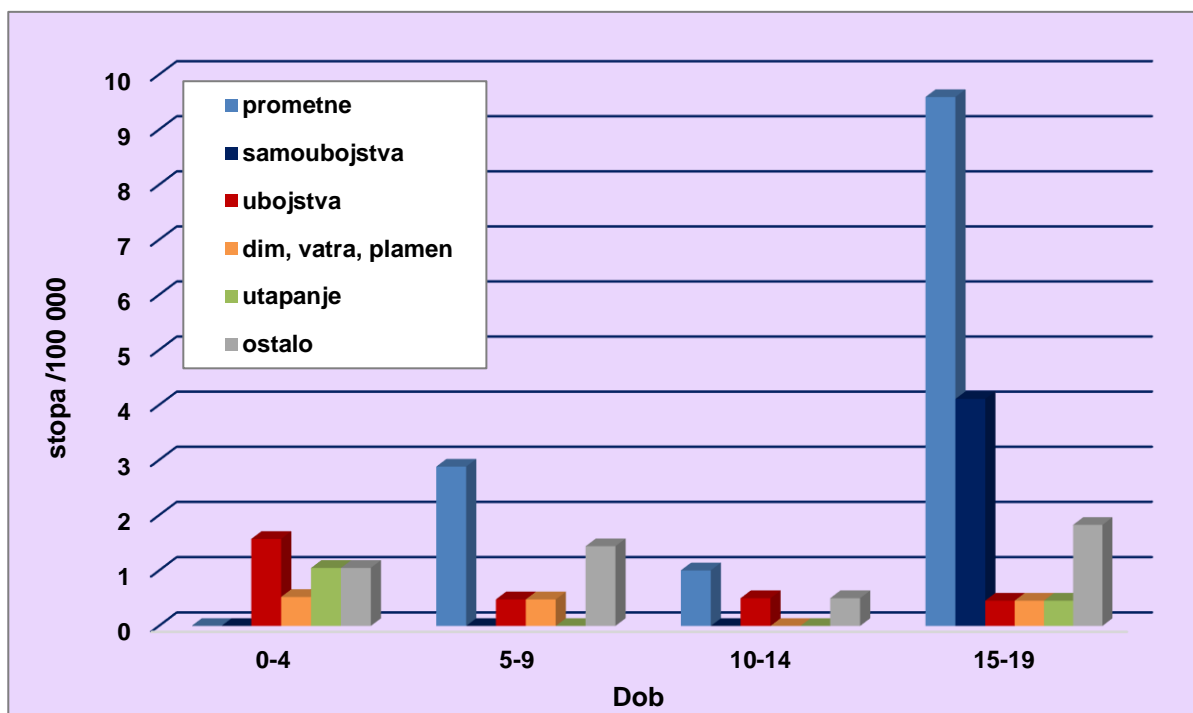
Slika 7.
Vanjski uzroci mortaliteta u Hrvatskoj 2017. godine po dobi, muški

Slika 8.
Vanjski uzroci mortaliteta u Hrvatskoj 2017. godine po dobi, ženski

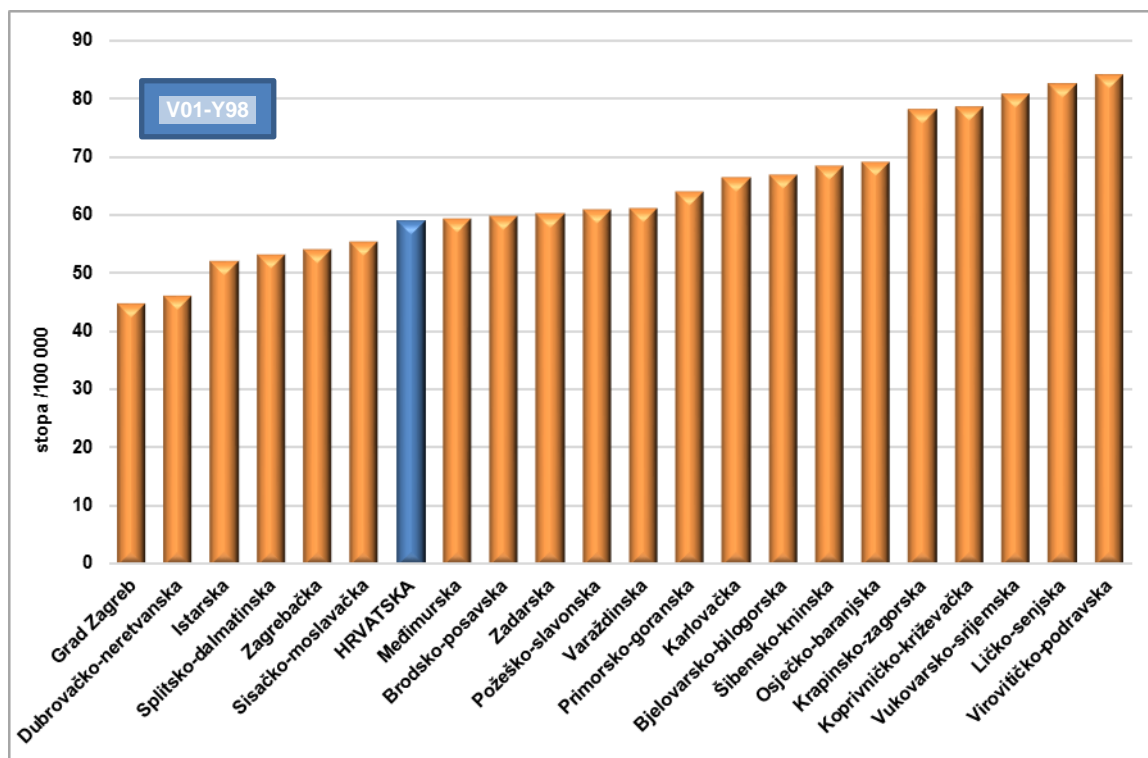

Slika 9.
Vodeći vanjski uzroci mortaliteta u Hrvatskoj u djece (0-19) 2017. godine po dobi, ukupno

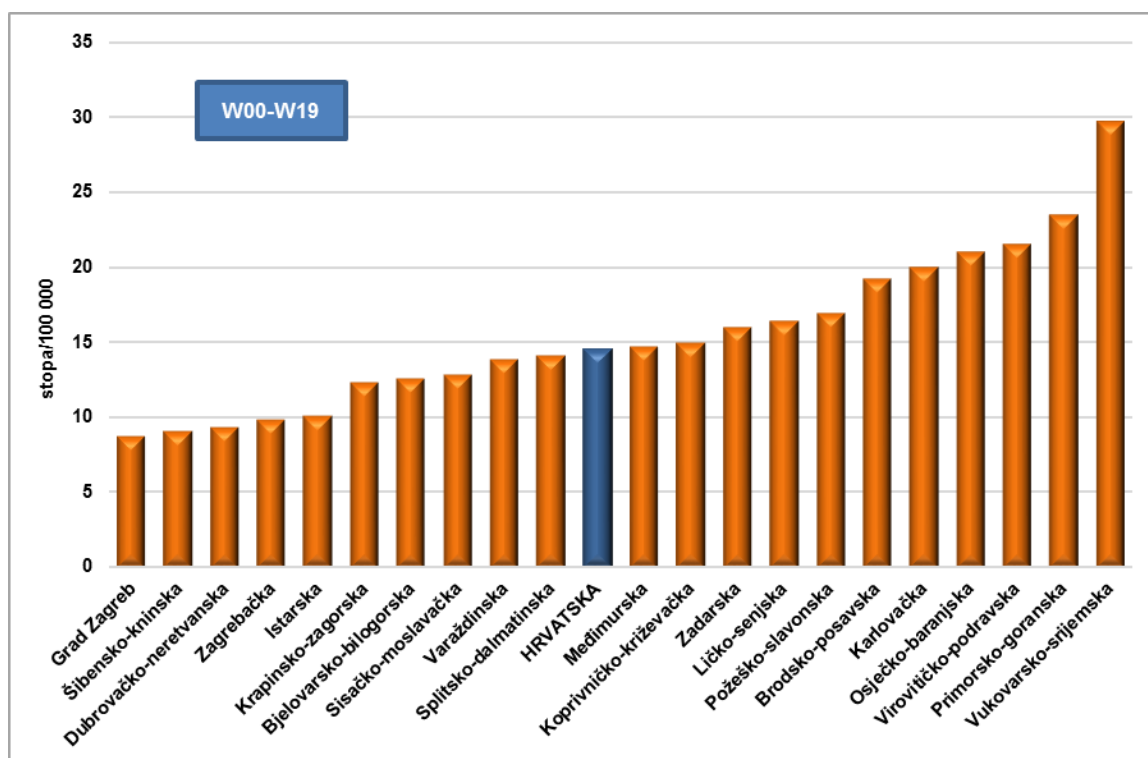
Slika 10.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ozljeda prema županijama u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

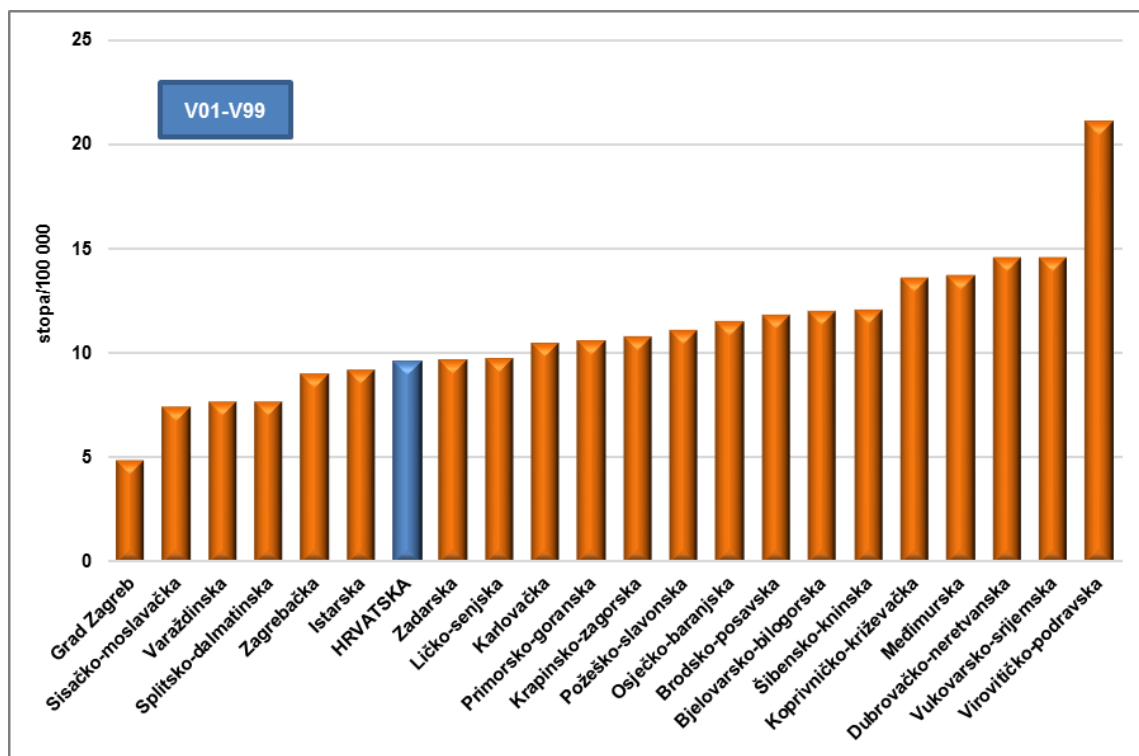
Slika 11.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od padova prema županijama u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

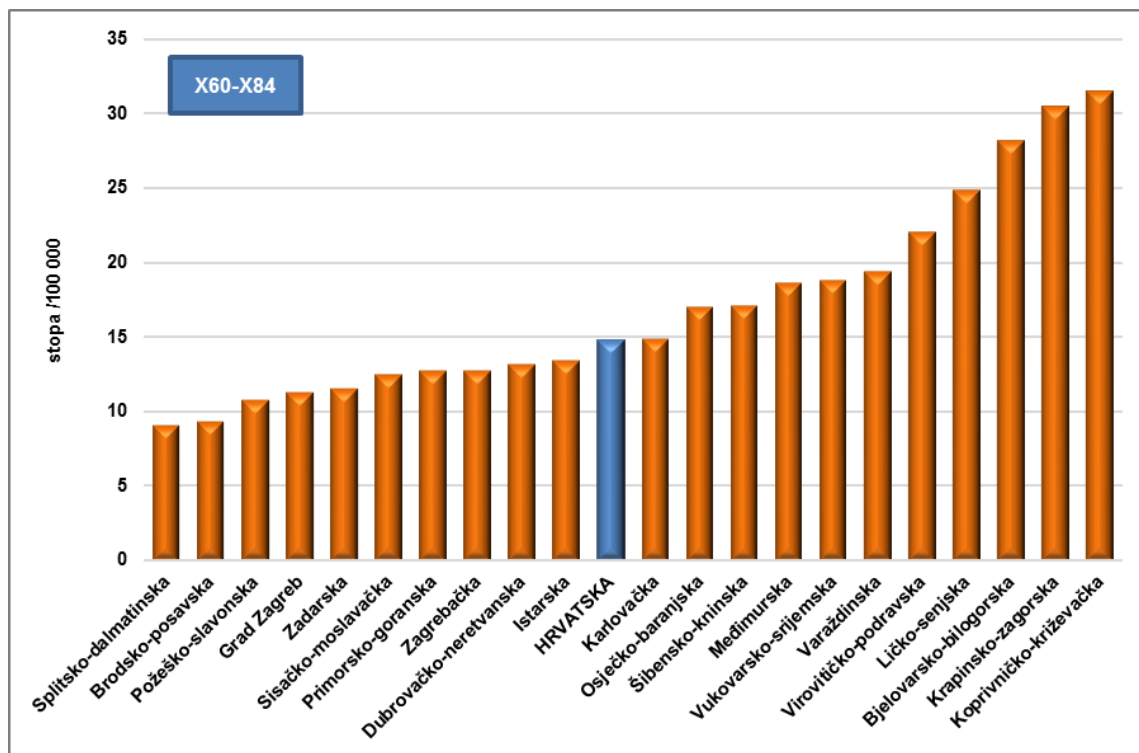
Slika 12.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od prometnih nesreća prema županijama u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

Slika 13.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od suicida prema županijama u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

Napomena: za slike (10-13) dobno-standardizirane stope (DSS) izračunate su na popis Hrvatske 2011.

Tablica 6.

Rang ljestvica vodećih dijagnostičkih podskupina naravi ozljeda u tri vodeća vanjska uzroka mortaliteta od ozljeda u Hrvatskoj 2017. godine

	OZLJEDE		PADOVI		SUICIDI		PROMETNE NESREĆE	
	S00 - T98	2694	S00 - T98	726	S00 - T98	635	S00 - T98	404
1.	S70 – S79	563	S70 – S79	345	T66 – T78**	419	T00 – T07	209
2.	T66 – T78*	556	S00 – S09	216	S00 – S09	80	S00 – S09	107
3.	S00 – S09	510	S20 – S29	33	T00 - T07	53	S20 – S29	37
4.	T00 – T07	323	T00 – T07	32	T51 – T65	28	S10 – S19	16
5.	S20 – S29	116	S10 – S19	26	T36 – T50	22	S70 – S79	10
6.	T36 – T50	91	S30 – S39	22	T08 – T14	11	T66 – T78	8
7.	T51 – T65	91	S40 – S49	14	S20 – S29	10	S30 – S39	7
8.	T15 – T19	85	T08 – T14	14	S10 – S19	8	T79	6
9.	S10 – S19	57	T79	11	T20 – T32	2	S80 – S89	2
10.	T90 – T98	56	T15 – T19	1	T90 – T98, T79	1	T08 – T14 T20 – T32	1

Dijagnostičke podskupine unutar S00-T98

- S00-S09 – Ozljede glave
- S10-S19 – Ozljede vrata
- S20-S29 – Ozljede prsnog koša
- S30-S39 – Ozljede trbuha, donjeg dijela leđa, lumbalne kralježnice i zdjelice
- S40-S49 – Ozljede ramena i nadlaktice
- S50-S59 – Ozljeda lakta i podlaktice
- S60-S69 – Ozljeda ručnog zgloba i šake
- S70-S79 – Ozljede kuka i bedra
- S80-S89 – Ozljede koljena i potkoljenice
- S90-S99 – Ozljede gležnja i stopala
- T00-T07 – Ozljede koje zahvaćaju više dijelova tijela
- T08-T14 – Ozljede nespecificiranih dijelova tijela
- T15-T19 – Učinak stranog tijela prodrlog kroz prirodni otvor
- T20-T32 – Opekline i korozije
- T33-T35 – Smrzotine
- T36-T50 – Otrovanje lijekovima, ljekovitim i biološkim tvarima
- T51-T65 – Toksični učinci pretežno nemedicinskog izvora
- T66-T78 – Ostali nespecificirani učinci i vanjski uzroci*
- T79 – Neke rane komplikacije traume
- T80-T88 – Komplikacije kirurške i medicinske skrbi, nespecificirane drugdje
- T90-T98 – Posljedice ozljede, otrovanja ili druge posljedice vanjskih uzroka

*u suicide su ubrojene šifre X60-X84, Y87.0

** unutar skupine T66-T78 nalazi se i šifra T71 (asfiksija)

Napomena: izvor podataka za sve prikazane pokazatelje (slika: 1-12, tablica: 1-5): Državni zavod za statistiku; obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Usporedba mortaliteta od ozljeda s drugim europskim državama

Prema bazi podataka Svjetske zdravstvene organizacije (European HFA Database, prosinac 2018.) dobno-standardizirana stopa (DSS) smrtnosti od ozljeda u Europskoj regiji u 2015. godini iznosila je 49,9/100.000 i bila je za trećinu viša od prosjeka za zemlje Europske unije (32,9/100.000). Prosječna stopa za zemlje „stare članice Europske unije“ (koje su pristupile EU prije svibnja 2004. godine) iznosila je 29,5/100.000, a za zemlje „nove članice EU“ (koje su pristupile EU od svibnja 2004. godine) 46,2/100.000. U države koje imaju najniže stope smrtnosti od ozljeda (manje od 25,0/100.000) ubrajaju se između ostalih: Izrael, Španjolska, Malta i Italija. Na samom vrhu ljestvice smrtnosti od ozljeda Europske regije Svjetske zdravstvene organizacije nalazi se Bjelorusija sa stopom 92,5/100.000 (2014), a zatim slijede Litva (90,8/100.000; 2016.) i Kazahstan (88,5/100.000; 2015.). Hrvatska se u 2016. godini sa stopom 46,1/100.000 nalazila u gornjoj trećini europske ljestvice mortaliteta od ozljeda (slika 1).

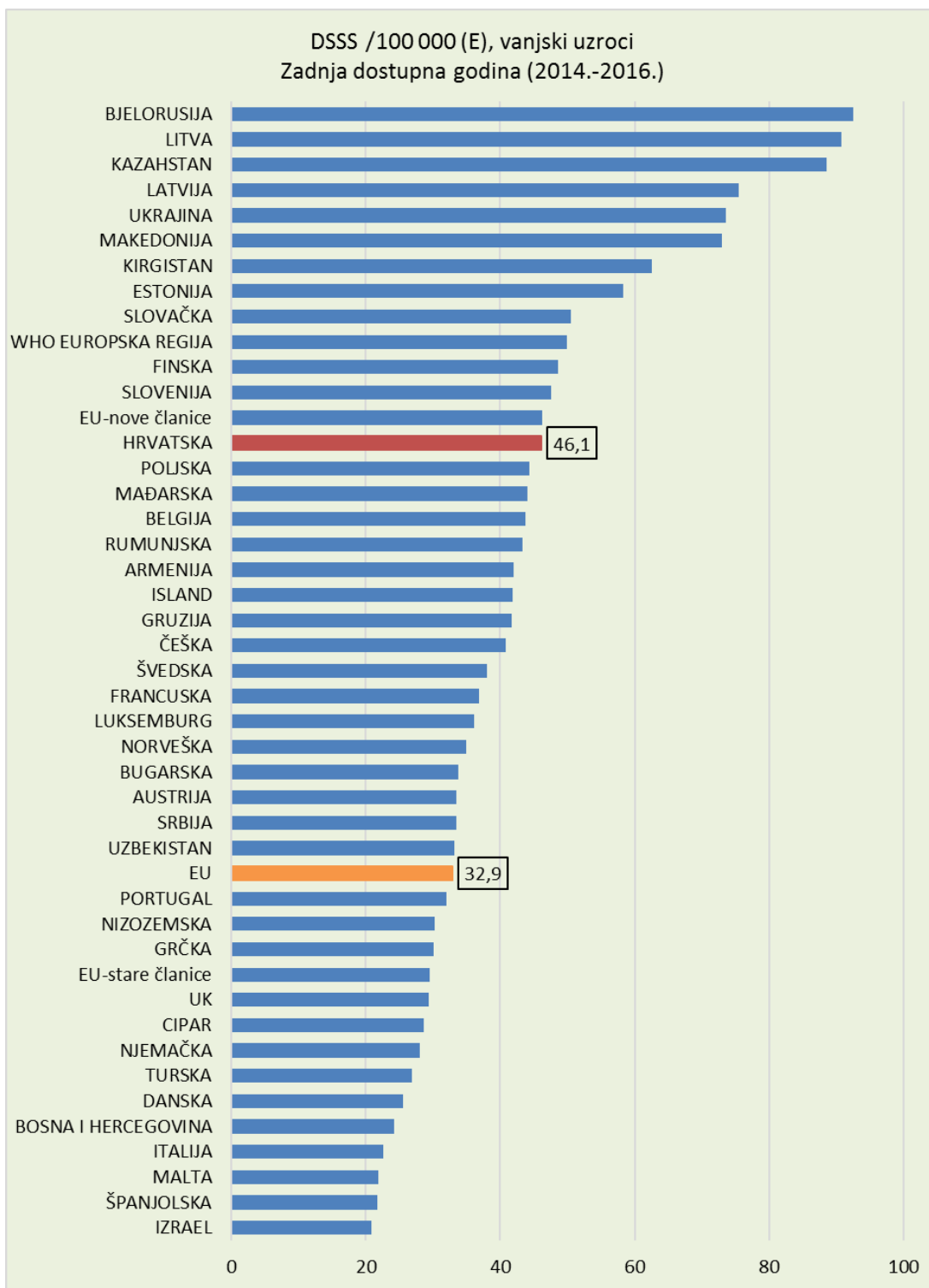
Analizirajući kretanje mortaliteta od ozljeda u desetogodišnjem razdoblju od 2007. do 2016. godine uočava se trend pada stopa smrtnosti od ozljeda (oba spola ukupno) u Europskoj regiji, Europskoj uniji, ali i u pojedinačnim državama izdvojenim za analizu: Hrvatskoj, Sloveniji, Češkoj i Mađarskoj. Standardizirane stope smrtnosti od ozljeda za Hrvatsku više su kroz čitavo promatrano razdoblje od stopa smrtnosti članica EU i Češke. Međutim, stope za Hrvatsku su u cijelom promatranom razdoblju niže od prosjeka država Europske regije (slika 2).

U razdoblju od 2007. do 2016. godine standardizirane stope smrtnosti zbog prometnih nesreća s motornim vozilima (uključuje MKB šifre: V02-V04, V09, V12-V14, V20-V79, V82-V87, V89) za Hrvatsku su više kroz čitavo promatrano razdoblje od stopa smrtnosti prosjeka država članica EU, Češke, Slovenije (osim 2007. godine) i Mađarske. Standardizirane stope smrtnosti od prometnih nesreća za Hrvatsku pokazuju trend pada u promatranom razdoblju. Najviša stopa zabilježena je 2008. godine (13,9/100.000), a najniža 2014. godine (7/100.000) (slika 3).

Prema bazi podataka *European mortality database* (prosina, 2018.), standardizirane stope smrtnosti zbog padova u oba spola ukupno za Hrvatsku su kroz čitavo desetogodišnje razdoblje od 2007. do 2016. godine više od stopa smrtnosti prosjeka država Europske regije, članica EU, Češke i Mađarske. U usporedbi sa Slovenijom, stope smrtnosti od padova su niže do 2014. godine, a nakon toga su više. Standardizirane stope smrtnosti od padova za Hrvatsku kreću se u rasponu od 13,3/100.000 (2007.) do 15,7/100.000 (2010.) (slika 4).

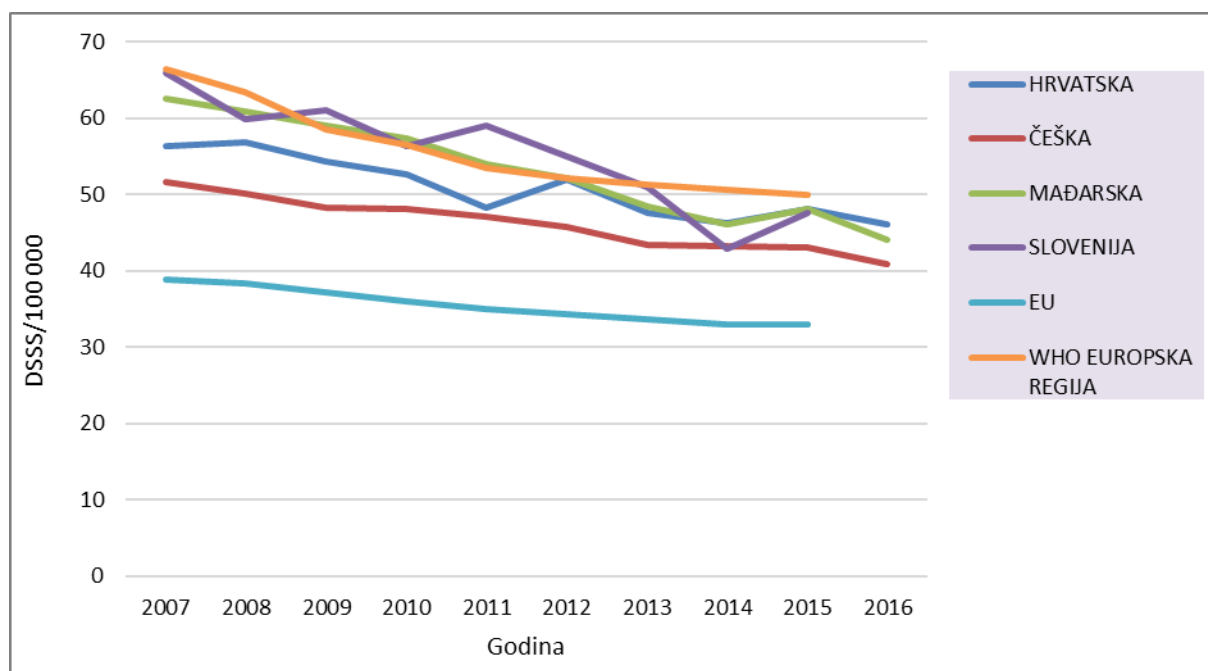
Dobno-standardizirana stopa smrtnosti od ozljeda u djece u dobi 0-14 godina iznosila je za Hrvatsku 2015. godine 3,8/100.000 te je bila niža od stope za Europsku regiju (8,0/100.000) kao i od stope „novih članica“ EU (5,6/100.000). Najniže stope zabilježene su za Italiju (1,4/100.000), Cipar (1,6/100.000) i Norvešku (1,6/100.000) (slika 5).

Slika 1.
Standardizirane stope smrtnosti od ozljeda u državama Europske regije

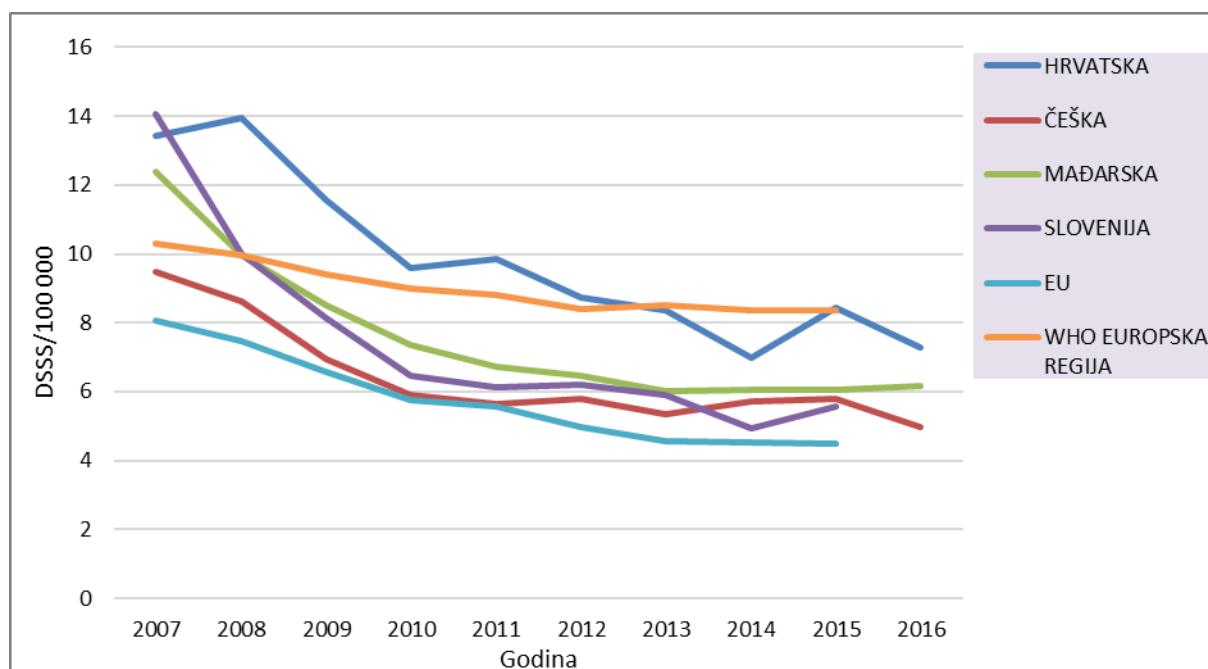

Izvor: European HFA Database, prosinac 2018

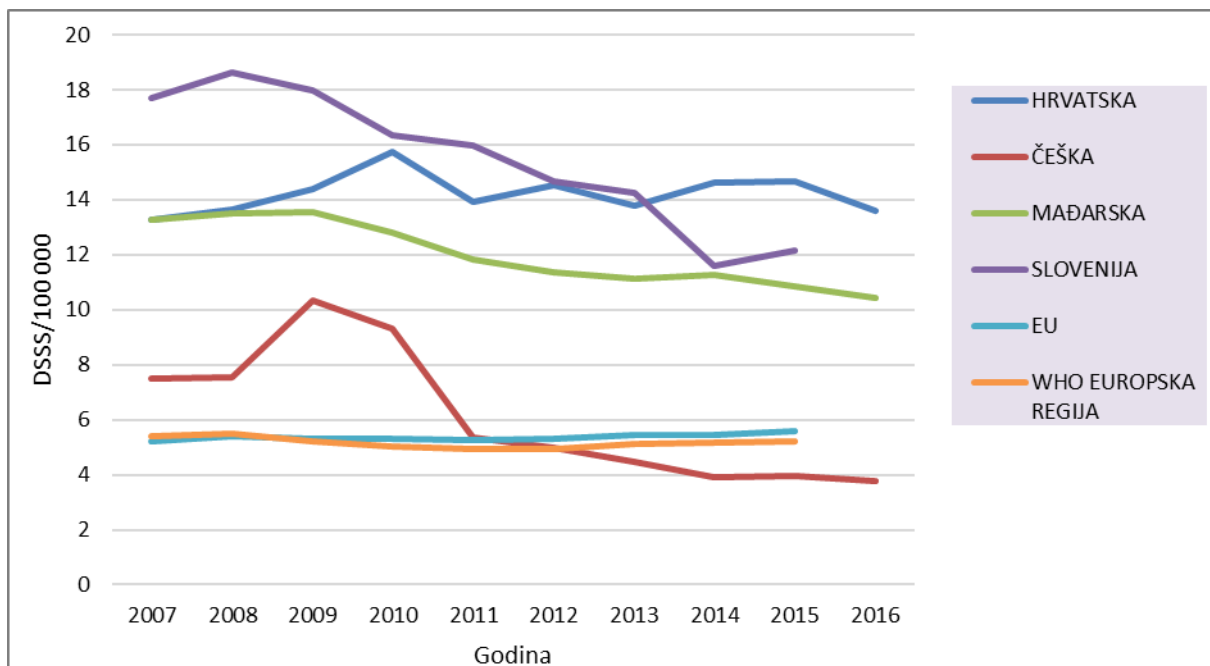
Slika 2.
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ozljeda u razdoblju 2007. - 2016. godine, ukupno

Slika 3.
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od prometnih nesreća s motornim vozilima razdoblju 2007. - 2016. godine, ukupno

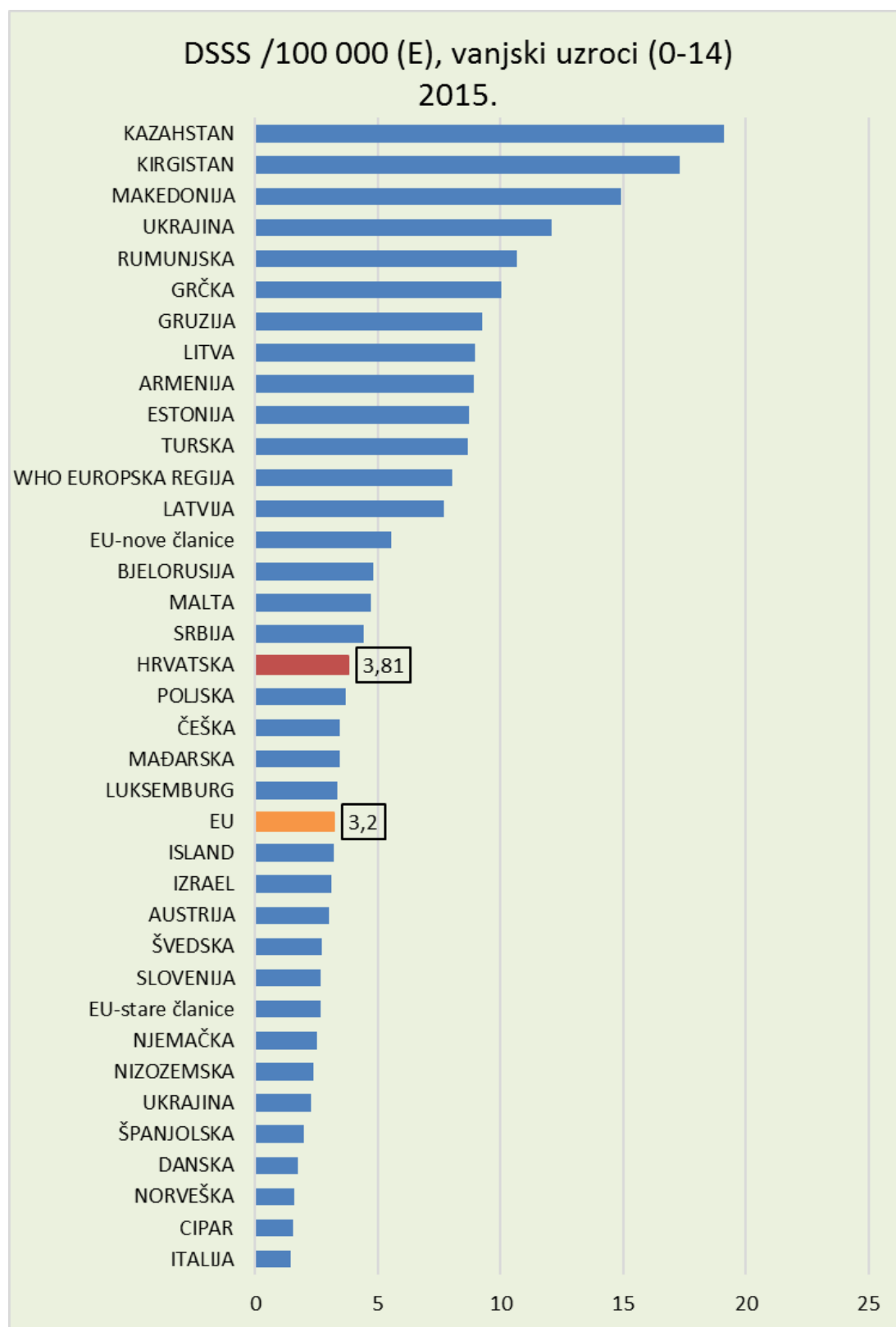

Slika 4.
Dobno-standardizirane stope smrtnosti od padova u razdoblju 2007. - 2016. godine, ukupno

Slika 5.

Dobno-standardizirane stope smrtnosti od ozljeda u djece (0-14) u Europi, ukupno

Izvor podataka: (slike 1, 2, 3, 4 i 5): WHO, European Mortality Database, prosinac 2018.

POKAZATELJI MORBIDITETA

Bolnički morbiditet

U zadnjem desetogodišnjem razdoblju stope hospitalizacija od ukupnih ozljeda (V01-Y98) te u osoba ženskog i muškog spola ne pokazuju značajnije razlike. Stopa hospitalizacija od ukupnih ozljeda (V01-Y98) kretala se u rasponu od 1.002/100.000 (2010.) do 1.177/100.000 (2017.). Stope hospitalizacija u osoba muškog spola više su u odnosu na žene, a kretale su se u rasponu od 1.163/100.000 (2014.) do 1.386/100.000 (2008.) (slika 1). Prema individualnim prijavama o liječenim pacijentima ne uključujući stacionarno liječenje zbog poroda, pobačaja i rehabilitacije u stacionarnom dijelu bolnica Hrvatske u 2017. godini zabilježena je 678.101 hospitalizacija. Hospitalizacije zbog ozljeda se nalaze na četvrtom mjestu iza bolesti srca i krvnih žila (87.631), novotvorina (84.212), te bolesti probavnog sustava (49.175) s ukupno 48.526 hospitalizacija i udjelom od 7,2% (slika 2). Osobe muškog spola (55%) češće se hospitaliziraju zbog ozljeda u odnosu na osobe ženskog spola (45%) (slika 3). U dobnim skupinama 0-19, 20-39 i 40-64 godine stope hospitalizacija od ozljeda više su u osoba muškog spola, dok su u dobi iznad 65 godina više u žena. U starijoj dobi su stope hospitalizacija više u odnosu na ostale prikazane dobne skupine (slika 4).

Analizom rang ljestvice vodećih skupina bolesti u bolničkom pobolu (stacionarni dio) po desetogodišnjim dobnim skupinama (0-9, 10-19, 20-29, 30-39, 40-49, 50-59, 60-69, 70 i više), ozljede se u oba spola ukupno nalaze među prvih šest skupina bolesti. U dobi 10-19 godina ozljede se nalaze na prvom mjestu, a u dobi 20-29 godina na trećem mjestu vodećih skupina bolesti u bolničkom pobolu u oba spola ukupno. U osoba muškog spola ozljede se nalaze na prvom mjestu u dobnim skupinama 10-19 i 20-29 godina, na drugom mjestu u dobi 30-39 i 40-49 godina. U osoba ženskog spola ozljede se nalaze na trećem mjestu vodećih skupina bolesti u dobnj skupini 10-19 godina, te kod žena starijih od 70 godina (tablica 1, 2, 3).

Vodeći vanjski uzrok bolničkog liječenja (stacionarni dio) od ozljeda su padovi s 22.749 hospitalizacija ukupno i udjelom od 46,9%. U osoba ženskog spola više od polovice hospitalizacija zbog ozljeda su hospitalizacije zbog padova (54,7%). Prometne nesreće se nalaze na drugom mjestu s 12.034 hospitalizacija i udjelom od 24,8% (tablica 4, slika 5). U starijih osoba (65 i više godina) koje su liječene u bolnici zbog ozljeda, više od polovice hospitalizacija (60%) čine ozljede nastale kao posljedica pada. Ukoliko se padovima i prometnim nesrećama pridodaju nespecificirani uzroci (X58, X59, Y34) s udjelom 14,2%, na sve ostale vanjske uzroke otpada 14%. Djeca se u dobi 0-19 godina najčešće hospitaliziraju zbog bolesti dišnog sustava (13.571), a zatim slijede određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju (10.998) te simptomi, znakovi i abnormalni klinički nalazi nesvrstani drugdje (8.020). Ozljede su u dječjoj dobi (0-19) na četvrtom mjestu s ukupno 7.673 hospitalizacije. Vodeći

vanjski uzroci hospitalizacija kod djece (0-19) su prometne nesreće s ukupno 2.865 hospitalizacija (37,3%) i padovi s 2.833 hospitalizacije (36,9%) (tablica 5). Dobnospecifične stope hospitalizacija zbog padova u djece su u tri najmlađe dobne skupine (0-4, 5-9, 10-14) veće od stopa hospitalizacija zbog prometnih nesreća, dok je u dobnoj skupini 15-19 godina više hospitalizacija zbog prometnih nesreća. Stope hospitalizacija zbog prometnih nesreća rastu s dobi, dok stopa hospitalizacija zbog padova bilježi smanjenje u dobnoj skupini 15-19 godina (slika 6).

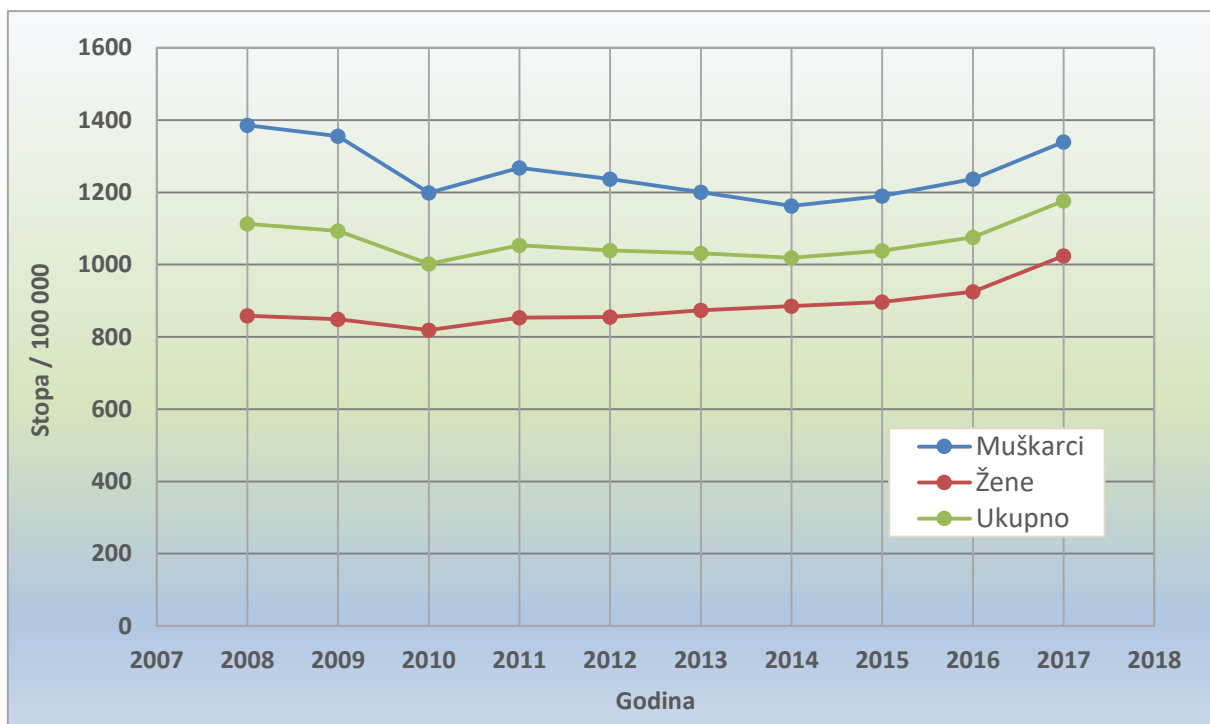
Prema podacima iz godišnje baze hospitalizacija Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo najčešća somatska dijagnoza iz skupine ozljeda u stacionarnom bolničkom liječenju na razini države (2017. godine) bila je prijelom bedrene kosti (S72) s ukupno 8.028 hospitalizacija i udjelom od 16,5% u ukupnim hospitalizacijama zbog ozljeda. Od ukupnog broja hospitalizacija zbog prijeloma bedrene kosti, njih 7.052 (87,8%) zabilježeno je u osoba starih 60 i više godina (tablica 6).

Broj dana bolničkog liječenja i prosječna dužina liječenja od ozljeda

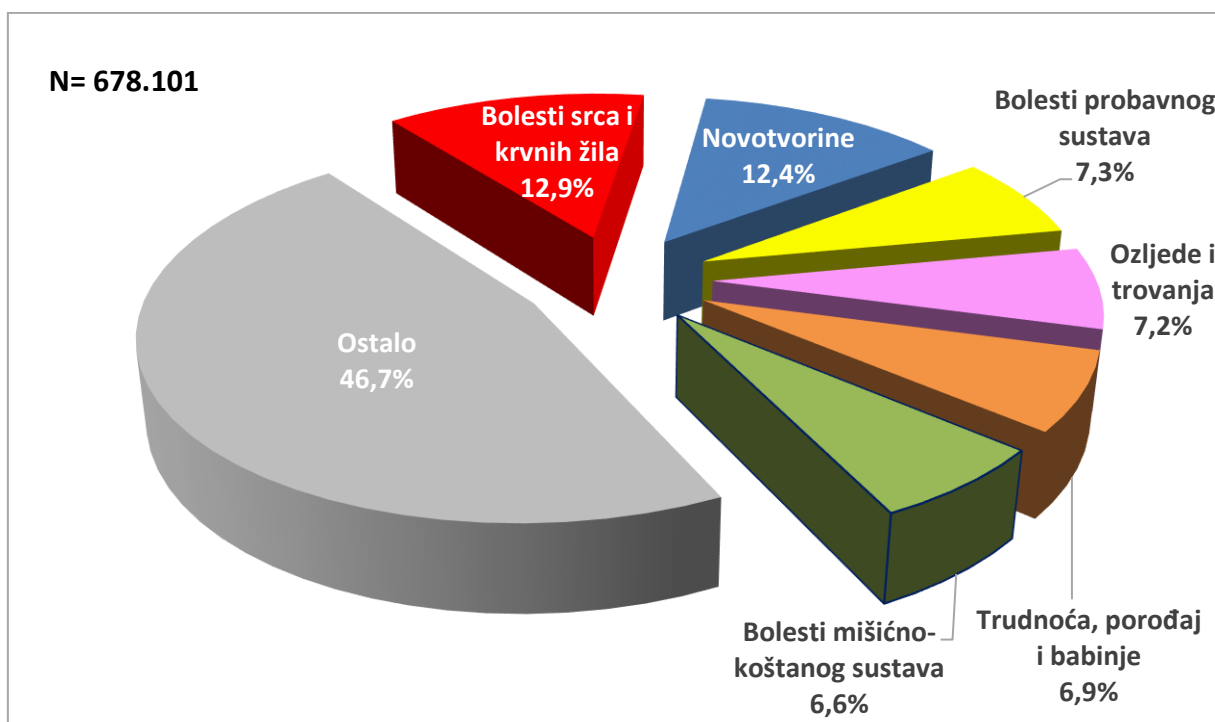
U bolnicama Hrvatske u 2017. godini zabilježeno je 6.361.424 dana stacionarnog bolničkog liječenja ukupno. Ozljede su po broju dana bolničkog liječenja (bolno-opkrbnih dana, BOD) na petom mjestu iza mentalnih poremećaja i poremećaja ponašanja (978.154), kardiovaskularnih bolesti (761.024), neoplazmi (716.112) i bolesti mišićno-koštanog sustava (534.651) s ukupno 416.683 dana bolničkog liječenja i udjelom od 6,6%. Najviše bolno-opkrbnih dana zbog ozljeda zabilježeno je uslijed padova (196.786) s udjelom od 47,2%, a potom slijede prometne nesreće sa 102.013 dana i udjelom od 24,5%. Ukoliko se padovima i prometnim nesrećama pridodaju nespecificirani uzroci (X58, X59, Y34) (15,9%), svi ostali vanjski uzroci ozljeda čine 12,4%.

Udio broja dana bolničkog liječenja raste s dobi. Prosječna dužina liječenja zbog ozljeda ukupno iznosi 8,6 dana (muškarci: 7,9; žene: 9,4) i raste s dobi (tablica 7). Najviše bolno-opkrbnih dana (BOD) zbog ukupnih ozljeda zabilježeno je u osoba starije životne dobi (65+) 49,7%. (tablica 9). Prosječna dužina liječenja od ozljeda zbog padova iznosi 8,7 (muškarci: 7,8; žene: 9,4) (tablica 8). Udio bolno-opkrbnih dana kao i hospitalizacija zbog padova također raste s dobi. Najviše bolno-opkrbnih dana zbog padova je zabilježeno u dobi od 65 i više godina: 119.829 (60,9%). Udio dana bolničkog liječenja zbog padova u starijoj dobi je osobito visok u osoba ženskog spola (75,9%) (tablica 10).

Slika 1.
Stope pobola (bolničko liječenje - stacionarni dio) zbog ozljeda u razdoblju 2008. - 2017. godine, prema spolu (stopa na 100.000)

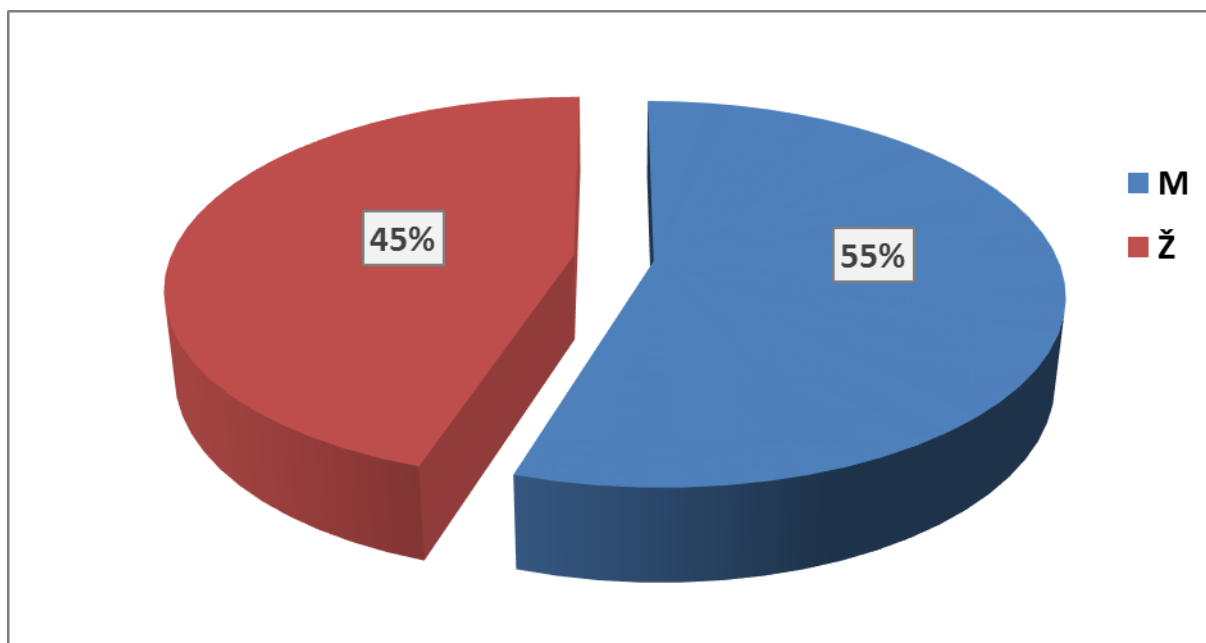

Slika 2.
Uzroci bolničkog liječenja u Hrvatskoj 2017. godine, vodeće skupine bolesti

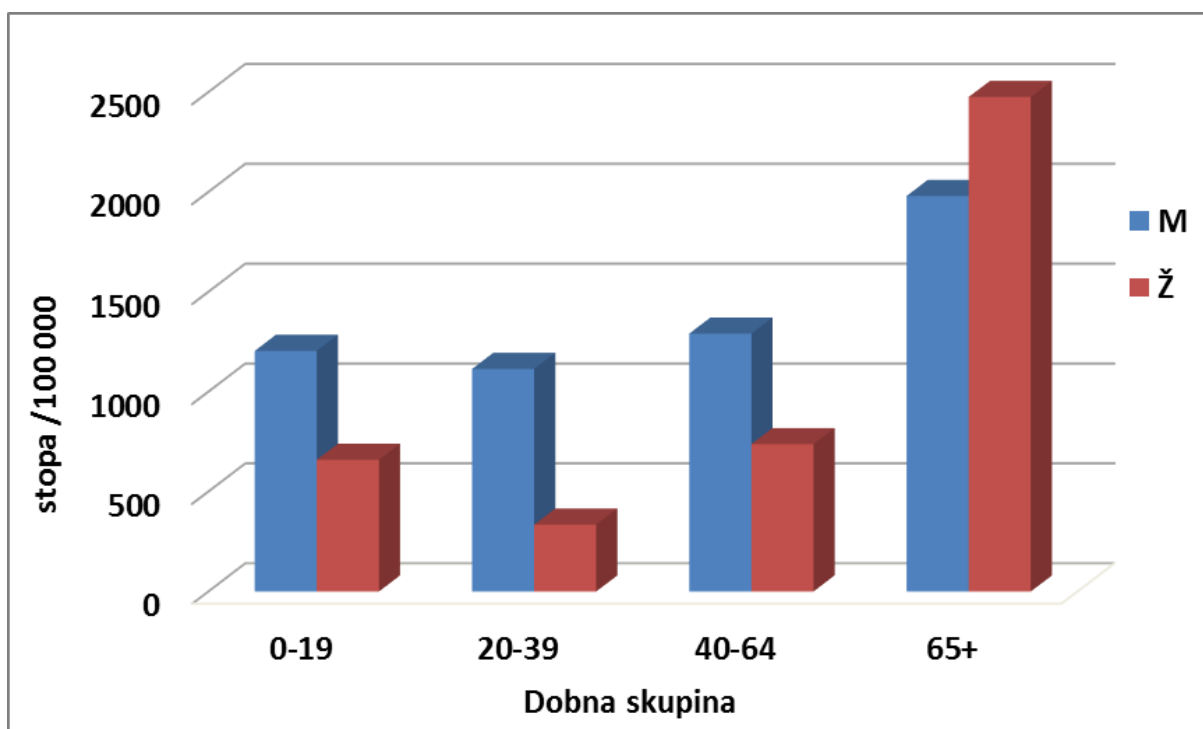
Slika 3.

Udio hospitalizacija od ozljeda prema spolu 2017. godine

Slika 4.

Hospitalizacije zbog ozljeda u Hrvatskoj 2017. godine prema dobi i spolu (stopa/100.000)

Tablica 1.

Vodeće skupine bolesti i broj hospitalizacija (stacionarni dio) u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, ukupno

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	Z00-Z99 22.833	S00-T98 4.227	000-O99 18.322	000-O99 25.003	C00-D48 7.999	C00-D48 15.276	C00-D48 25.345	I00-I99 44.163
2.	P00-P99 10.999	R00-R99 3.349	Z00-Z99 6.823	Z00-Z99 12.127	F00-F99 7.402	I00-I99 12.071	I00-I99 23.609	C00-D48 26.847
3.	J00-J99 10.538	J00-J99 2.936	S00-T98 3.878	F00-F99 5.396	K00-K93 5.093	F00-F99 9.106	M00-M99 11.403	S00-T98 15.311
4.	R00-R99 4.619	K00-K93 2.725	F00-F99 3.304	C00-D48 4.014	M00-M99 4.745	M00-M99 9.051	K00-K93 10.514	K00-K93 14.473
5.	Q00-Q99 3.616	M00-M99 1.849	K00-K93 2.499	S00-T98 3.804	N00-N99 4.529	K00-K93 8.102	S00-T98 7.343	J00-J99 13.603
6.	S00-T98 3.232	G00-G99 1.801	J00-J99 2.016	K00-K93 3.683	S00-T98 4.370	S00-T98 6.361	Z00-Z99 6.879	H00-H59 12.483
7.	A00-B99 2.948	F00-F99 1.737	C00-D48 1.917	N00-N99 3.406	I00-I99 4.203	N00-N99 5.532	N00-N99 6.864	M00-M99 12.371
8.	N00-N99 2.335	E00-E99 1.541	M00-M99 1.817	M00-M99 2.908	Z00-Z99 4.143	Z00-Z99 4.042	F00-F99 5.966	N00-N99 10.431
9.	K00-K93 2.086	C00-D48 1.539	N00-N99 1.811	J00-J99 1.937	000-O99 2.442	G00-G99 4.001	H00-H59 5.421	Z00-Z99 9.951
10.	E00-E99 1.770	Z00-Z99 1.427	G00-G99 1.057	I00-I99 1.761	G00-G99 2.401	J00-J99 3.091	J00-J99 5.285	A00-B99 5.927

Skupine bolesti (troznakovne kategorije) prema MKB-10:

A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti
C00 - D48	Novotvorine
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava
E00 - E99	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva
M00 - M99	Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje
P00 - P99	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju
Q00 - Q99	Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka
V00 - Y98	Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta
Z00 - Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom

Tablica 2.

Vodeće skupine bolesti i broj hospitalizacija (stacionarni dio) u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, muškarci

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	Z00-Z99 11.610	S00-T98 2.963	S00-T98 3.009	F00-F99 3.453	F00-F99 4.653	I00-I99 8.333	I00-I99 15.490	I00-I99 20.651
2.	J00-J99 6.036	J00-J99 1.582	F00-F99 2.071	S00-T98 2.947	S00-T98 3.099	C00-D48 7.036	C00-D48 14.049	C00-D48 14.563
3.	P00-P96 6.015	K00-K93 1.473	K00-K93 1.336	K00-K93 1.957	K00-K93 3.002	F00-F99 5.446	K00-K93 6.482	K00-K93 7.300
4.	R00-R99 2.514	R00-R93 1.358	M00-M99 1.165	M00-M99 1.628	I00-I99 2.752	K00-K93 4.918	M00-M99 4.493	J00-J99 7.114
5.	Q00-Q99 2.380	G00-G99 920	J00-J99 1.024	C00-D48 1.239	C00-D48 2.408	M00-M99 3.950	S00-T98 3.906	H00-H59 4.987
6.	S00-T98 1.931	N00-N99 884	C00-D48 705	I00-I99 1.119	M00-M99 2.299	S00-T98 3.924	Z00-Z99 3.756	S00-T98 4.885
7.	A00-B99 1.549	F,M 840	L00-L99 576	J00-J99 1.109	G00-G99 1.139	Z00-Z99 2.137	J00-J99 3.374	N00-N99 4.629
8.	K00-K93 1.341	C00-D48 791	G00-G99 510	Z00-Z99 901	J00-J99 1.122	G00-G99 1.938	F00-F99 3.288	Z00-Z99 3.995
9.	N00-N99 1.282	E00-E99 728	I00-I99 489	G00-G99 684	Z00-Z99 1.061	J00-J99 1.797	N00-N99 3.121	M00-M99 3.970
10.	G00-G99 982	Z00-Z99 620	Z00-Z99 409	N00-N99 552	N00-N99 966	N00-N99 1.793	H00-H59 2.624	R00-R99 2.769

Skupine bolesti (troznakovne kategorije) prema MKB-10:

A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti
C00 - D48	Novotvorine
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava
E00 - E99	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva
M00 - M99	Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje
P00 - P99	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju
Q00 - Q99	Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka
V00 - Y98	Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta
Z00 - Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom

Tablica 3.

Vodeće skupine bolesti i broj hospitalizacija (stacionarni dio) u Hrvatskoj 2017. godine, prema dobnim skupinama, žene

	DOBNE SKUPINE							
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
1.	Z00-Z99 11.091	R00-R99 1.991	000-O99 18.322	000-O99 25.003	C00-D48 5.591	C00-D48 8.240	C00-D48 11.296	I00-I99 23.511
2.	P00-P99 4.983	J00-J99 1.354	Z00-Z99 6.414	Z00-Z99 11.226	N00-N99 3.563	M00-M99 5.101	I00-I99 8.119	C00-D48 12.284
3.	J00-J99 4.502	S00-T98 1.264	N00-N99 1.420	N00-N99 2.854	Z00-Z99 3.082	N00-N99 3.739	M00-M99 6.910	S00-T98 10.426
4.	R00-R99 2.105	K00-K93 1.252	F00-F99 1.233	C00-D48 2.775	F00-F99 2.749	I00-I99 3.738	K00-K93 4.032	M00-M99 8.400
5.	A00-B99 1.399	O00-O99 1.141	C00-D48 1.212	F00-F99 1.943	M00-M99 2.446	F00-F99 3.660	N00-N99 3.743	H00-H59 7.496
6.	S00-T98 1.301	M00-M99 1.009	K00-K93 1.163	K00-K93 1.726	O00-O99 2.442	K00-K93 3.184	S00-T98 3.437	K00-K93 7.172
7.	Q00-Q99 1.236	F00-F99 897	J00-J99 992	M00-M99 1.280	K00-K93 2.091	S00-T98 2.437	Z00-Z99 3.123	J00-J99 6.489
8.	N00-N99 1.053	G00-G99 881	S00-T98 869	G00-G99 904	I00-I99 1.451	G00-G99 2.063	H00-H59 2.797	Z00-Z99 5.956
9.	E00-E99 840	E00-E99 813	M00-M99 651	S00-T98 857	S00-T98 1.271	Z00-Z99 1.905	F00-F99 2.678	N00-N99 5.802
10.	G00-G99 771	Z00-Z99 807	R00-R99 643	J00-J99 828	G00-G99 1.262	E00-E99 1.346	G00-G99 2.297	A00-B99 3.441

Skupine bolesti (troznakovne kategorije) prema MKB-10:

A00 - B99	Zarazne i parazitarne bolesti
C00 - D48	Novotvorine
D50 - D89	Bolesti krvi i krvotornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava
E00 - E99	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma
F00 - F99	Mentalni poremećaji i poremećaji ponašanja
G00 - G99	Bolesti živčanog sustava
H00 - H59	Bolesti oka i očnih adneksa
H60 - H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka
I00 - I99	Bolesti cirkulacijskog sustava
J00 - J99	Bolesti dišnog sustava
K00 - K93	Bolesti probavnog sustava
L00 - L99	Bolesti kože i potkožnog tkiva
M00 - M99	Bolesti mišićnokoštanog sustava i vezivnog tkiva
N00 - N99	Bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa
O00 - O99	Trudnoća, porođaj i babinje
P00 - P99	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju
Q00 - Q99	Kongenitane malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti
R00 - R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo
S00 - T98	Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka
V00 - Y98	Vanjski uzroci morbiditeta i mortaliteta
Z00 - Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom

Tablica 4.

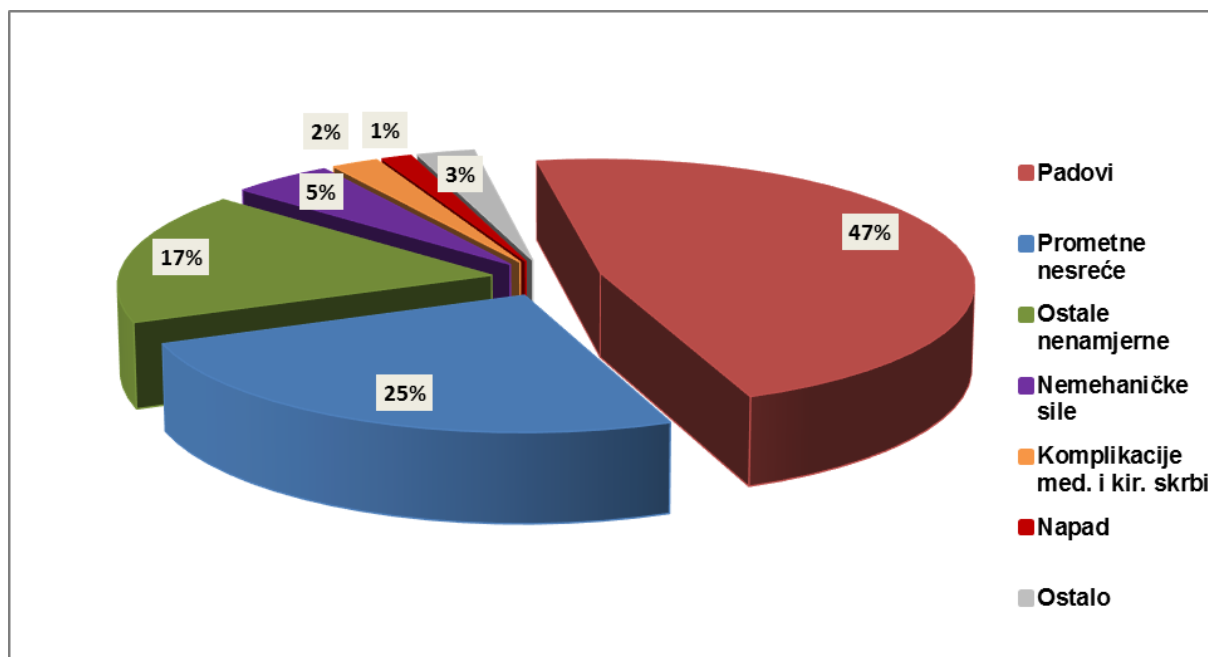
Vanjski uzroci morbiditeta (stacionarno bolničko liječenje) u Hrvatskoj 2017. godine, prema spolu

Vanjski uzrok	UKUPNO		MUŠKI		ŽENSKI	
	Broj	Udio %	Broj	Udio %	Broj	Udio %
Prometne nesreće (V01-V99)	12.034	24,8	7.597	28,5	4.437	20,3
Padovi (W00-W19)	22.749	46,9	10.780	40,4	11.969	54,8
Nežive mehaničke sile (W20-W49)	2.289	4,7	1.856	7,0	433	2,0
Ostale nenamjerne (W50-X59)	8.374	17,3	4.697	17,6	3.677	16,8
Namjerno samoozlijeđivanje (X60-X84)	215	0,4	110	0,4	105	0,5
Napad (X85-Y09)	328	0,7	279	1,0	49	0,2
Ostalo	2.534	5,2	1.343	5,1	1.191	5,4
UKUPNO	48.523	100,0	26.662	100,0	21.861	100,0

obzirom na novu metodologiju prikupljanja podataka u 2017. je bilo 48.523 dijagnoza iz skupine V01-Y98, a 48.526 iz S00-T98

Slika 5.

Vanjski uzroci morbiditeta (stacionarno bolničko liječenje) u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

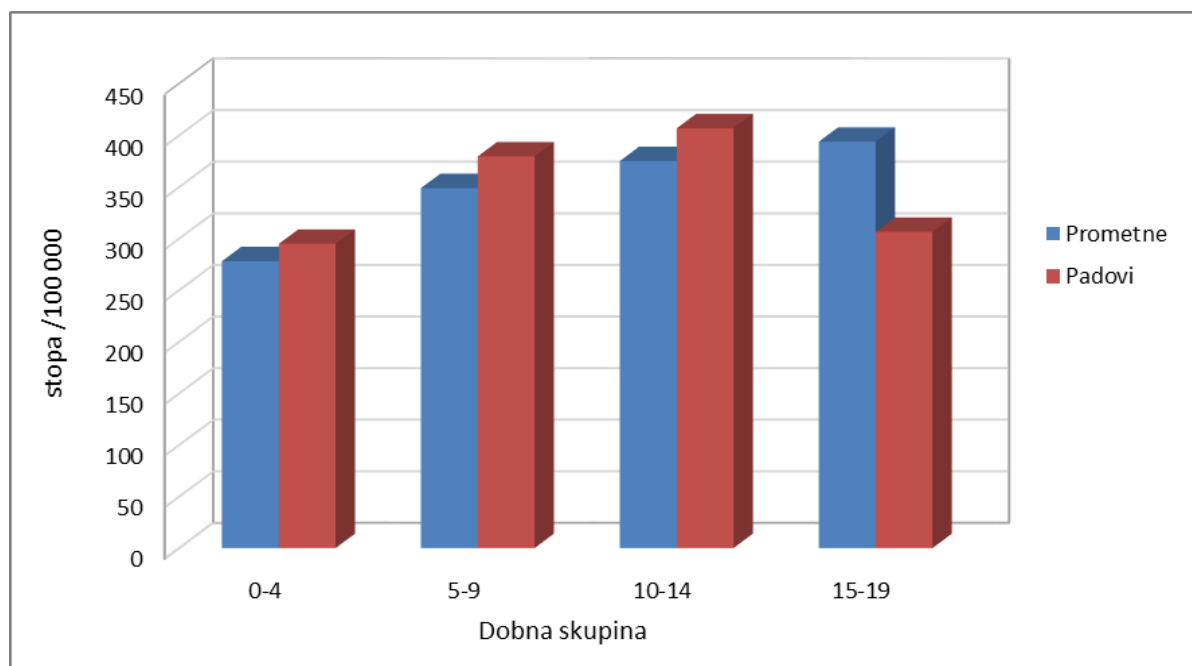
Tablica 5

Vanjski uzroci morbiditeta (stacionarno bolničko liječenje) u djece (0-19) u Hrvatskoj 2017. godine, ukupno

Vanjski uzroci	Spol	Ukupno	0-4	5-9	10-14	15-19
Prometne nesreće V00-V99	U	2.865	530	726	747	862
	M	1.924	308	462	540	614
	Ž	941	222	264	207	248
Padovi W00-W19	U	2.833	562	790	810	671
	M	1.866	320	461	558	527
	Ž	967	242	329	252	144
Nežive mehaničke sile W20-W49	U	367	65	83	81	138
	M	278	41	59	62	116
	Ž	89	24	24	19	22
Ostale nenamjerne W50-X59	U	1.189	396	170	192	431
	M	745	232	108	113	292
	Ž	444	164	62	79	139
Ostale X60-Y98	U	419	60	43	103	213
	M	240	34	31	55	120
	Ž	179	26	12	48	93
Ukupne ozljede V01-Y98	U	7.673	1.613	1.812	1.933	2.315
	M	5.053	935	1.121	1.328	1.669
	Ž	2.620	678	691	605	646

Slika 6.

Stope hospitalizacija od padova i prometnih nesreća u djece (0-19) u Hrvatskoj 2017. godine, po dobnim skupinama, ukupno

Tablica 6.

Deset najčešćih ozljeda u oba spola ukupno - stacionarno bolničko liječenje, 2017. godine prema dobnim skupinama

Šifra MKB	No %	Ukupno	0-9	10-19	20-39	40-59	60+
S72	No	8.028	80	98	198	600	7.052
	%	16,5	2,3	2,3	2,6	5,5	31,6
S82	No	5.142	77	434	874	1.869	1.888
	%	10,6	2,2	10,2	11,4	17,3	8,4
S83	No	3.260	1	486	1287	1.150	336
	%	6,7	0,0	11,4	16,8	10,6	1,5
S52	No	3.039	629	600	329	595	886
	%	6,3	18,4	14,1	4,3	5,5	4,0
S06	No	2.957	255	257	465	555	1.425
	%	6,1	7,4	6,0	6,1	5,1	6,4
S42	No	2.611	328	226	332	519	1.206
	%	5,4	9,6	5,3	4,3	4,8	5,4
S22	No	2.611	14	45	256	605	1.691
	%	5,4	0,4	1,1	3,3	5,6	7,6
S32	No	2.542	9	71	270	529	1.664
	%	5,2	0,3	1,7	3,5	4,9	7,4
S00	No	1.756	727	410	197	155	267
	%	3,6	21,2	9,7	2,6	1,4	1,2
T84	No	1.482	1	8	60	255	1.158
	%	3,1	0,0	0,2	0,8	2,4	5,2
UK 1-10	No	33.428	2.121	2.635	4.268	6.831	17.573
	%	68,9	61,9	62,0	55,6	63,1	78,6
UK S00-T98	No	48.526	3.425	4.248	7.672	10.834	22.347
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: HZJZ, Bolesničko-statistički obrazac

Šifra prema MKB-u:

- S72 Prijelom bedrene kosti (femura)
- S82 Prijelom potkoljenice uključujući nožni zglob
- S83 Dislokacija, iščašenje i nategnuće koljenskih zglobova i ligamenata
- S06 Intrakranijalna ozljeda
- S42 Prijelom ramena i nadlaktice
- S52 Prijelom podlaktice
- S00 Površinska ozljeda glave
- S22 Prijelom rebra(ara), prsne kosti i torakalne kralježnice
- S32 Prijelom lumbalne kralježnice i zdjelice
- S02 Prijelom lubanje i kosti lica

Tablica 7.

Bolno-opskrbeni dani (BOD), hospitalizacije - stacionarno liječenje i prosječan broj dana liječenja zbog ozljeda (V01-Y98) prema dobi i spolu (apsolutni broj i prosječno trajanje hospitalizacije), 2017.

Dob	Ukupno			Muški			Ženski		
	BOD	HOSP	Prosjek	BOD	HOSP	Prosjek	BOD	HOSP	Prosjek
0-19	35.417	7.673	4,6	23.782	5.053	4,7	11.635	2.620	4,4
20-39	50.171	7.673	6,5	39.538	5.948	6,6	10.633	1.725	6,2
40-64	124.066	14.549	8,5	78.687	9.145	8,6	45.379	5.404	8,4
65+	207.029	18.631	11,1	68.300	6.518	10,5	138.729	12.113	11,5
Ukupno	416.683	48.526	8,6	210.307	26.664	7,9	206.376	21.862	9,4

BOD: Bolno-opskrbeni dani

HOSP: Hospitalizacije

Prosjek: Prosječno trajanje hospitalizacije

Tablica 8.

Bolno-opskrbeni dani (BOD), hospitalizacije - stacionarno liječenje i prosječan broj dana liječenja zbog padova (W00-W19) prema dobi i spolu (apsolutni broj i prosječno trajanje hospitalizacije), 2017.

Dob	Ukupno			Muški			Ženski		
	BOD	HOSP	Prosjek	BOD	HOSP	Prosjek	BOD	HOSP	Prosjek
0-19	12.489	2.833	4,4	8.546	1.866	4,6	3.943	967	4,1
20-39	13.760	2.374	5,8	10.847	1.833	5,9	2.913	541	5,4
40-64	50.708	6.359	8,0	30.480	3.686	8,3	20.228	2.673	7,6
65+	119.829	11.183	10,7	34.692	3.395	10,2	85.137	7.788	10,9
Ukupno	196.786	22.749	8,7	84.565	10.780	7,8	112.221	11.969	9,4

BOD: Bolno-opskrbeni dani

HOSP: Hospitalizacije

Prosjek: Prosječno trajanje hospitalizacije

Tablica 9.

Bolno-opkrbni dani (BOD), stacionarno liječenje zbog ozljeda (V01-Y98) prema dobi i spolu (apsolutni broj i udio), 2017.

Dob	Ukupno		Muški		Ženski	
	BOD*	Udio %	BOD	Udio %	BOD	Udio %
0-19	35.417	8,5	23.782	11,3	11.635	5,6
20-39	50.171	12,0	39.538	18,8	10.633	5,2
40-64	124.066	29,8	78.687	37,4	45.379	22,0
65+	207.029	49,7	68.300	32,5	138.729	67,2
Ukupno	416.683	100,0	210.307	100,0	206.376	100,0

BOD: Bolno-opkrbni dani

Tablica 10.

Bolno-opkrbni dani (BOD), stacionarno liječenje zbog padova (W00-W19) prema dobi i spolu (apsolutni broj i udio), 2017.

Dob	Ukupno		Muški		Ženski	
	BOD	Udio %	BOD	Udio %	BOD	Udio %
0-19	12.489	6,3	8.546	10,1	3.943	3,5
20-39	13.760	7,0	10.847	12,8	2.913	2,6
40-64	50.708	25,8	30.480	36,0	20.228	18,0
65+	119.829	60,9	34.692	41,0	85.137	75,9
Ukupno	196.786	100,0	84.565	100,0	112.221	100,0

BOD: Bolno-opkrbni dani

Napomena: izvor podataka za sve pokazatelje (slika 1 - 4; tablica 1 - 9): Baza podataka bolnički liječenih pacijenata (Bolesničko-statistički obrazac), Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Izvanbolnički morbiditet

Primarna zdravstvena zaštita

U Hrvatskoj je u 2017. godini u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (opća medicina i zdravstvena zaštiti dojenčadi i predškolske djece) utvrđeno 10.310.725 bolesti i stanja, od toga 443.661 (4,3%) dijagnoza iz skupine ozljeda (V01-Y98). Od ukupnog broja ozljeda njih 95.676 (21,6%) je zabilježeno u starijih osoba (iznad 65 godina), a u djece (0-19 godina) 87.882 (19,8%). Prometne nesreće su zabilježene 14.898 puta (3,4%) većinom u dobi 20-64 godine (11.129) (tablica 1).

Tablica 1.

Broj utvrđenih dijagnoza iz skupine vanjskih uzroka ozljeda u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u Hrvatskoj 2017. godine

	UKUPNO	0-6	7-19	20-64	65+
Prometne V01-V99	14.898	228	1.970	11.129	1.571
Ostale nenamjerne W00-X59	387.388	17.775	59.775	224.053	85.785
Napad X85-Y09	1.258	22	220	869	147
Ostalo	40.117	2.343	5.549	24.052	8.173
Sve ozljede V01-Y98	443.661	20.368	67.514	260.103	95.676

Izvor: Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis za 2017.

Djelatnost hitne medicine

U Hrvatskoj je u 2017. godini u djelatnosti izvanbolničke hitne medicinske pomoći utvrđeno 784.144 bolesti i stanja, od toga 130.253 (16,6%) dijagnoza iz skupine ozljeda (V01-Y98). U djece (0-19) je utvrđeno 26.369 ozljeda, a u starijih osoba (65+) 30.588 ozljeda.

Prometne nesreće sa 14.114 zabilježenih dijagnoza sudjeluju s udjelom od 10,8% u ukupnim ozljedama. Najviše prometnih nesreća zabilježeno je u dobi 20-64 godine: 9.942 (70,4%) (tablica 2).

Tablica 2.

Broj utvrđenih dijagnoza iz skupine vanjskih uzroka ozljeda u djelatnosti hitne medicinske pomoći u Hrvatskoj 2017. godine

	UKUPNO	0-6	7-19	20-64	65+
Prometne V01-V99	14.114	474	2.103	9.942	1.595
Ostale nenamjerne W00-X59	98.752	7.271	13.464	51.968	26.049
Napad X85-Y09	3.642	21	496	2.790	335
Ostalo	52.421	542	1.998	8.596	2.609
Sve ozljede V01-Y98	130.253	8.308	18.061	73.296	30.588

Izvor: Hrvatski zdravstveno statistički ljetopis za 2017.

OZLJEDE KAO UZROK INVALIDITETA

Prema podacima *Registra osoba s invaliditetom* u Hrvatskoj (stanje na dan 27.12.2018.) je 502.835 osoba s invaliditetom, od čega 303.852 (60,4%) osoba muškog spola i 198.983 (39,6%) osoba ženskog spola. Od navedenog broja, njih 8.586 (2%) ima vanjski uzrok ozljede (V01-Y98) kao uzrok invaliditeta ili komorbiditetnu dijagnozu koja pridonosi funkcionalnom oštećenju. Od ukupno 8.586 osoba za koje je poznat vanjski uzrok ozljede, njih 6.233 (72,6%) su osobe muškog spola, a 2.353 (27,4%) su osobe ženskog spola. U oba spola prometne nesreće (V01-V99) navedene su kao uzrok invaliditeta (ili komorbiditetne dijagnoze) kod 2.576 osoba (30,0%), padovi kod 1.317 osoba (15,3%), a ozljede nastale u ratu kod 2.077 osoba (24,2%) (tablica 1). U osoba muškog spola prometne nesreće (V01-V99) navedene su kao uzrok invaliditeta (ili komorbiditetne dijagnoze) kod 1.786 osoba (28,7%), padovi kod 737 osoba (11,8%), a ozljede nastale u ratu kod 1.941 osobe (31,1%) (tablica 2). U osoba ženskog spola prometne nesreće (V01-V99) navedene su kao uzrok invaliditeta (ili komorbiditetne dijagnoze) kod 790 osoba (33,6%), padovi kod 580 osoba (24,6%), a ozljede nastale u ratu kod 137 osoba (5,8%) (tablica 3).

Podaci o osobama s invaliditetom za potrebe Registra prikupljaju se iz više izvora te se ne navodi uvijek vanjski uzrok ozljede. Prema podacima Registra 70.347 osoba (M: 67%, Ž: 33%) ima kao uzrok invaliditeta (ili komorbiditetnu dijagnozu) dijagnozu iz skupine naravi ozljeda (S00-T98). Pojedine dijagnoze iz skupine ozljeda pripadaju u skupinu dijagnoza koje se klasificiraju kao teži oblici invaliditeta, primjerice amputacija oba ekstremiteta.

Tablica 1.

Prikaz broja osoba s invaliditetom zbog ozljeda (vanjski uzroci) u Hrvatskoj prema dobnim skupinama, ukupno

DOB	UKUPNO V01-Y98	PROMETNE V01-V99	PADOVI W00-W19	OZLJEDE U RATU Y36	OSTALO
0-19	192	40	11	0	141
20-39	1.020	537	113	28	342
40-64	4.724	1.241	446	1.577	1.460
65+	2.650	758	747	472	673
UKUPNO	8.586	2.576	1.317	2.077	2.616

Izvor: Registar osoba s invaliditetom

Tablica 2.

Prikaz broja osoba s invaliditetom zbog ozljeda (vanjski uzroci) u Hrvatskoj prema dobnim skupinama, muškarci

DOB	UKUPNO V01-Y98	PROMETNE V01-V99	PADOVI W00-W19	OZLJEDE U RATU Y36	OSTALO
0-19	113	24	7	0	82
20-39	743	402	88	23	230
40-64	3.771	895	330	1.528	1.018
65+	1.606	465	312	389	440
UKUPNO	6.233	1.786	737	1.941	1.770

Izvor: Registar osoba s invaliditetom

Tablica 3.

Prikaz broja osoba s invaliditetom zbog ozljeda (vanjski uzroci) u Hrvatskoj prema dobnim skupinama, žene

DOB	UKUPNO V01-Y98	PROMETNE V01-V99	PADOVI W00-W19	OZLJEDE U RATU Y36	OSTALO
0-19	79	16	4	0	59
20-39	277	135	25	5	112
40-64	953	346	116	49	442
65+	1.044	293	435	83	233
UKUPNO	2.353	790	580	137	846

Izvor podataka: Registar osoba s invaliditetom

IZVORI PODATAKA I LITERATURA

1. European Health for All Database (HFA-DB), World Health Organization. December, 2018. <https://gateway.euro.who.int/en/datasets/european-health-for-all-database/>
2. Global Burden of disease
https://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/estimates/en/
3. Podaci o umrlima Državnog zavoda za statistiku, 2008. - 2017.
4. Mortalitetna baza. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2008. - 2017.
5. Baza podataka o hospitalizacijama 2008. - 2017. Hrvatski zavod za javno zdravstvo.
6. Registar osoba s invaliditetom. Hrvatski zavod za javno zdravstvo.
7. Međunarodna klasifikacija bolesti i srodnih zdravstvenih problema, deseta revizija, Medicinska naklada. Zagreb, 2012.
8. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2017. godinu. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zagreb, 2018.
9. Injuries: a call for public health action in Europe. An update using the 2015 WHO global health estimates.
http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0018/348102/WH08_IJ_complete-web-version.pdf?ua=1
10. Global status report on road safety 2018. World health organization. Geneva, 2018.
https://www.who.int/violence_injury_prevention/road_safety_status/2018/en/
11. Brkić Biloš I. Ozljede u Republici Hrvatskoj. Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zagreb, 2014.
12. Injuries in the European Union. Summary of injury statistics for the year 2008.- 2010. Eurosafe, 2013.
13. Injuries in the European Union. Summary of injury statistics for the year 2013.- 2015. Eurosafe, 2017.
14. Fact sheets on sustainable development goals: health targets. Road Safety.
http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0003/351444/3.6-Fact-sheet-SDG-Road-safety-FINAL-10-10-2017.pdf?ua=1
15. TraumaRegisterDGU. <http://www.traumaregister-dgu.de/index.php?id=144>

www.hzjz.hr